

ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΝΤΟΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΚΑΤΣΕΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΚΑΡΩΤΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1995

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	<i>Σελίδα</i>
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1 Αρχαιολογική τοποθέτηση	5
1.2 Ιστορική αναδρομή	6
1.3 Πολιτιστική, ειρηνιστική και αθλητική συμβολή της Αρχαίας Ολυμπίας ανά τους αιώνες.	16
1.4 Τα χρονικά των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων.	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2.1 Γεωγραφική θέση.	39
2.2 Αγροτική ανάπτυξη.	39
2.3 Οικονομική και τουριστική ανάπτυξη.	43
2.4 Πολιτιστική ανάπτυξη	55
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71

Γ. ΕΡΕΥΝΑ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Δ. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

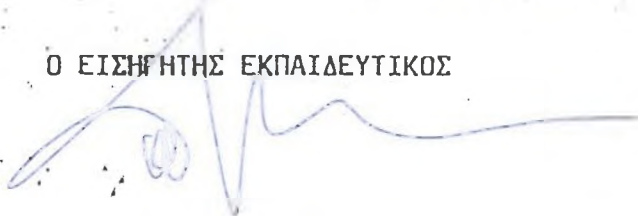
Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Κατά τη γνώμη μου , το θέμα αντιμετωπίστηκε επαρκώς , η τυπική της μορφή είναι ικανοποιητική και συνεπώς εισηγούμαι την έγκρισή της.

Μεσολόγγι 30.10.95

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΧΟΛΗΣ ΣΔΟ
ΥΠΟΨΗ Υπευθύνου
Ομάδας

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η πτυχιακή εργασία με θέμα

που εκπονήθηκε από τους:

1.-.....

2.-.....

3.-

διερευνά (εντοπισμός του προβλήματος)

Η δομή της εργασίας είναι:

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

B. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Γ. ΕΡΕΥΝΑ

Δ. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

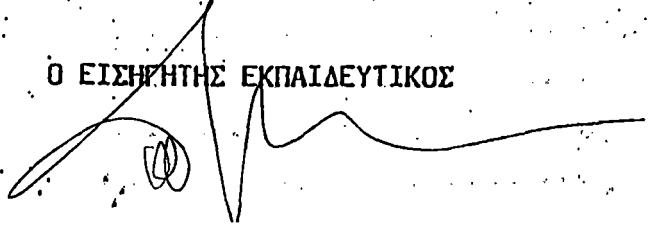
Η εργασία που αφορούσε την εξέταση των
βασικών γνώσεων της φυσικής, είναι ιδιαίτερα
και ενδιαφέρουσα με βάση τις γνώσεις που έχει
αποκτήσει. Οι παρατηρήσεις από το βιβλίο
και σχετικά με τη φυσική, οι οποίες το δοκίμιο
παρα το οποίο ήταν η παρουσίαση των
αποτελεσμάτων. Οι παρατηρήσεις των Μ. Βενι-
σάκη τα έχουν

Κατά τη γνώμη μου, το θέμα αντιμετωπίστηκε επαρκώς, η τυπική της μορφή
είναι ικανοποιητική και συνεπώς εισηγούμαι την έγκρισή της.

Μεσολόγγι

30.10.95

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΧΟΛΗΣ ΣΔΟ
ΥΠΟΨΗ Υπευθύνου
Ομάδας

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η πτυχιακή εργασία με θέμα Αρχαία Οικονομία: Υδατικές
& Ομιανερμικές Πηγές

- που εκπονήθηκε από τους:
1. Καρολάου Χρυσάνθη
 2. Καρολάου Δημήτρη
 3.

διερευνά (εντοπισμός του προβλήματος) την άνοδο της αλιείας
(πρωτογενής δευτ. τμήτ. διακινούμενα υαλοειδή)
ομιανερμικές) της Πελοποννήσου

Η δομή της εργασίας είναι:

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

B. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Έραυνα βασική: αρχαία βιβλία, ιστορ
απόψεις, π.ε. αρχαία βιβλία
π.ε. βιβλία, βιβλία, βιβλία, βιβλία, βιβλία
- βιβλία, με παραγωγή (ταμπέλες)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το θέμα μας είναι η Αρχαία Ολυμπία.

Θα μας απασχολήσει όχι μόνο η ιστορία και η γεωγραφία του τόπου, αλλά επίσης μεγάλο ρόλο θα παίζει στην αναφορά μας η τουριστική ανάπτυξη, η αγροτική εξέλιξη και η κοινωνική προσφορά του τόπου, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις των παραπάνω τομέων.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αντιληφθήκαμε το σύγχρονο αλλά και ιστορικό ενδιαφέρον, που προσέφερε η ενασχόλησή μας με το θέμα.

Παρακάτω αναλύουμε όσο το δυνατόν λεπτομερέστερα τους λόγους, που μας οδήγησαν να ασχοληθούμε τόσο εντατικά με αυτό το θέμα.

Αρχικά το θέμα "Αρχαία Ολυμπία" αποτέλεσε για μας μία πρόκληση, λόγω του υψηλού βαθμού δυσκολίας - που συνδέεται άμεσα με την σπανιότητα του θέματος - αλλά κυρίως, λόγω της περιορισμένης δυνατότητας συλλογής στοιχείων.

Η Αρχαία Ολυμπία αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παραδείγμα ιστορικού, αρχαιολογικού και σύγχρονου πυρήνα. Υπήρξε κοιτίδα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού συνδυάζοντας θρησκευτικά, πολιτιστικά και αθλητικά στοιχεία. Γι'αυτόν το λόγο μας προκάλεσε να προχωρήσουμε σε μία εκτενή ιστορική αναδρομή.

Όσον αφορά την σύγχρονη Ολυμπία κύριο σημείο έναρξης της αναφοράς μας στον τόπο, αποτέλεσε ο τουρισμός και η αγροτική εξέλιξη της περιοχής, που άλλωστε συγκροτούν την

κοινωνική δομή της Ολυμπίας, και κατά προέκταση της Πελοποννήσου.

Προτού περάσουμε στην εισαγωγή και ανάπτυξη του θέματος, θεωρήσαμε σκόπιμο να παραθέσουμε τις παρακάτω ευχαριστίες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή μας κ. Ντόβα Δημήτρη για την παραχώρηση του θέματος και για την υπομονή του ως προς την παράδοση της εργασιάς μας, καθώς και για την αξιόλογη προσφορά και συνεργασία του.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε για την πολύτιμη συμβολή τους στην συλλογή των στοιχείων μας τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ), τις Τοπικές Αρχές του Νομού Ηλείας, καθώς και το Αρχαιολογικό Μουσείο της Ολυμπίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εισαγωγή θα παρουσιάσουμε ονομαστικά τα κεφάλαια, απ'τα οποία αποτελείται η εργασία μας. Το θέμα μας είναι η ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ. Πολιτιστική και Οικονομική Ανάπτυξη της Αρχαίας Ολυμπίας.

Η εργασία αποτελείται απο δύο κεφάλαια:

- Στο πρώτο κεφάλαιο αναφερόμαστε *α.* στην αρχαιολογική τοποθέτηση, *β.* στην ιστορική αναδρομή, *γ.* στην πολιτιστική, ειρηνιστική και αθλητική συμβολή της Αρχαίας Ολυμπίας ανά τους αιώνες, ενώ παραθέτουμε *δ.* χρονικά καθώς και ντοκουμέντα της νεότερης ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων και της πατρίδας τους.
- Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει μία αναφορά *α.* στη γεωγραφική θέση, *β.* στην αγροτική ανάπτυξη, *γ.* στην οικονομική και τουριστική ανάπτυξη και *δ.* στην πολιτιστική ανάπτυξη, αλλά και προσφορά της Αρχαίας Ολυμπίας.

Τέλος η εργασία μας κορυφώνεται με συμπεράσματα και προτάσεις, που υποβάλλονται από τις Τοπικές Αρχές της Αρχαίας Ολυμπίας και προβάλλονται σύμφωνα με την κρίση μας, για την βελτίωση του σημαντικού αυτού τόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Αρχαιολογική Τοποθέτηση

Στη δυτική Πελοπόννησο σε μία ειδυλλιακή και γαλήνια κοιλάδα, ανάμεσα στον Κρόνιο λόφο και στην συμβολή των ποταμών Αλφειού και Κλαδέου, αναπτύχθηκε κατά την αρχαιότητα ένα από τα μεγαλύτερα πανελλήνια Ιερά: το Ιερό της Ολυμπίας. Στο Ιερό αυτό εκτός από τις θρησκευτικές τελετές καθιερώθηκαν από πολύ παλιά και τα Ολύμπια, πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες, με τους οποίους βρήκε την απόλυτη έκφρασή του το ιδανικό της ευγενικής άμιλλας και σφυρηλατήθηκε για πολλούς αιώνες η ενότητα και η ειρήνη του ελληνικού αλλά και του παγκόσμιου στερεώματος. Στην Ολυμπία λατρεύτηκε η ρώμη τόσο όσο πουθενά αλλού σε ολόκληρο τον κόσμο και έγινε πράξη το ρητό "Νούς υγιής εν σώματι υγιεί".

Δέν έχει ακόμα προσδιοριστεί με ακρίβεια η εποχή που καθιερώθηκαν οι θρησκευτικές τελετές και οι αγώνες στην Ολυμπία. Ωστόσο τα αρχαιολογικά ευρήματα αποδεικνύουν πως η περιοχή κατοικήθηκε τουλάχιστον από την 3η π.Χ χιλιετία.

Στην Ολυμπία γεννήθηκαν μερικοί από τους μεγαλύτερους και ωραιότερους ελληνικούς μύθους, όπως αυτοί του Αλφειού και της Αρεθούσας, του Απόλλωνα και της Δάφνης, Ιπποδάμειας και του Πέλοπα. Υπάρχουν ακόμα πολλοί μύθοι που ασχολούνται με τις θεότητες που κατά καιρούς λατρεύτηκαν στην Αρχαία

Ολυμπία. Σ'αυτούς άλλωστε τους θεούς αφιερώθηκαν τα Ιερά που χτίστικαν εκεί. Ανάμεσα στα ονόματα των θεών κατονομάζονται η Γή, η γυναίκα του Ουρανού, ο Κρόνος και η γυναίκα του Ρέα, η αρχαία θεότητα Μήτις και φυσικά ο Δίας.

Οι μύθοι που συνοδεύουν τη λατρεία και το σεβασμό στους θεούς είναι πολλοί και αξιόλογοι. Το σημαντικότερο πάντως είναι ότι η Αρχαία Ολυμπία υπήρξε ένας Ιερός τόπος.

Ο Ναός του Ολύμπιου Δία

1.2 Ιστορική αναδρομή².

Η Ολυμπία είναι ένας απο τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας με μοναδική στον κόσμο αθλητική, ειρηνιστική και γενικά πολιτιστική παράδοση και ακτινιβολία. Είναι ο χώρος στον οποίο αναδύθηκε και αναδείχτηκε η Ολυμπιακή Ιδέα, που αποτελεί την πιο ευγενική

²ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΛΛΙΑΡΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1979
ΤΟΜΟΣ 9ος ΣΕΛ. 98

ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΥΡΟΣ ΑΘΗΝΑ 1976 ΣΕΛ. 410-413

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΔΟΜΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΗ ΑΘΗΝΑ ΤΟΜΟΣ 12ος ΣΕΛ 91-101

Η ΟΛΥΜΠΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝΑΡΔΟΥ ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑ 1901 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

κατάκτηση του ανθρώπινου πνεύματος. Στον ιερό τόπο της Ολυμπίας συναντάμε την αρχή της ελληνικής ιστορίας.

Το αρχαίο θρησκευτικό κέντρο της Ολυμπίας βρισκόταν στην βορειοδυτική Πελοπόννησο και επί χίλια και πλέον χρόνια υπήρξε κάτι πολύ περισσότερο από ένα ιερό: υπήρξε σύμβολο, ιδέα προς την οποία έτειναν οι ευγενέστερες φιλοδοξίες του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Στην περιοχή υπήρχε το περίφημο ιερό του Δία καθώς και το Στάδιο της Ολυμπίας, όπου γεννήθηκαν και τελέστηκαν ως το 393μ.Χ οι Ολυμπιακοί Αγώνες (Ολυμπιάδες). Η Ολυμπία χάρη στη μαγνητική ακτινοβολία των αγώνων της, στάθηκε η μοναδική εστία ικανή να τραβήξει γύρω της ολόκληρο τον Ελληνισμό, σύσσωμο και ενιαίο, καθώς και να τον παρακινήσει, υπό την κρίση του Δία, του ισχυρότερου θεού, σε μία ευγενή άμιλλα για το ωραίο και το υψηλό. Μεγαλύτερη δόξα δεν μπορούσε να περιμένει θνητός από το να στεφθεί Ολυμπιονίκης μπροστά στον ιερό ναό του Δία. Πανίσχυροι ηγεμόνες αγωνίστηκαν για την δόξα στην Ολυμπία, ενώ πόλεις, βασιλιάδες και κοινοί θνητοί κόσμησαν τον ιερό χώρο με προσφορές αμύθητης αξίας, υλικής και καλλιτεχνικής.

Η Ολυμπία τέλος έγινε ο τόπος όπου ενσαρκώθηκε η κατ'εξοχήν Ελληνική Ιδέα του "καλού καγαθού".

Η περιοχή όπου βρισκόταν το ιερό της Ολυμπίας, μιά περιοχή χαμηλών λόφων με αμπέλια και ελιές, που την διασχίζει ο Αλφειός ποταμός, ανήκε, πρίν από την Δωρική εισβολή, στην πόλη Πίσα.

Η πιό παλιά θεότητα, που λατρευόταν στην Ολυμπία, ήταν η Γη. Ο ναός της, το Γαίον, κτίστηκε στους νοτιοδυτικούς πρόποδες του λόφου, που αργότερα ονομάστηκε Κρόνιον και συγκεκριμένα μέσα σε ένα βαθύ χάσμα ανάμεσα σε βράχους. Το

χάσμα αυτό τα νεότερα χρόνια βυθίστηκε και εξαφανίστηκε. Σύμφωνα με την πανάρχαια δοξασία απο τέτοια χάσματα αναδύονταν οι υπερφυσικές δυνάμεις που έδρευαν στα έγκατα της γής. Ο χώρος ανάμεσα στον Κρόνιο και τη συμβολή του ποταμού Αλφειού με τον παραπόταμό του Κλάδεο περιείχε έναν περιφραγμένο με τοίχο χώρο, που ονομαζόταν Άλτη. Άλτις σημαίνει άλσος ιερό. Γι'αυτό άλλωστε ο περιφραγμένος αυτός χώρος ήταν αφιερωμένος αποκλειστικά στη λατρεία των θεών. Μόνιμοι κάτοικοι της Άλτης ήταν οι ιερείς του Ολύμπιου Δία και το απαραίτητο προσωπικό, που φρόντιζε για την συντήρηση και τον ευπρεπισμό των οικοδομημάτων και για την διεξαγωγή των αγώνων και των τελετών. Στο κέντρο της Άλτεως υπήρχε ο μεγαλόπρεπος ναός του Δία, έργο του Ήλειου αρχιτέκτονα Λίβωνα, του οποίου η κτίση ολοκληρώθηκε το 456π.Χ. Ο ναός στέγαζε το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία, έργο του γλύπτη Φειδία. Πίσω από τον ναό βρισκόταν το Πελόπιο (ο τάφος του Πέλοπα) και ο μεγάλος βωμός του Δία. Αριστερά στο βάθος ήταν το Ηραίο, ο ναός της Ήρας και δεξιότερα η εξέδρα του Ηρώδη του Αττικού. Υπήρχαν ακόμα και οι "δώδεκα μικροί θησαυροί" και λίγο πιά μπροστά το Μητρώο (ο ναός της Ρέας). Γύρω υψωνόταν πλήθος οικοδομημάτων, το Βουλευτήριο, το Γυμνάσιο, η Παλαίστρα, το Πρυτάνειο, το Λεωνίδαίο κλπ. Στο εσωτερικό της Άλτεως, ανάμεσα στα οικοδομήματα, υπήρχαν και τα αγάλματα των ολυμπιονικών. Έξω απο το χώρο της Άλτης απλώνονταν το Στάδιο και ο Ιππόδρομος.

Στα μέσα του 7ου αιώνα π.Χ χτίστηκε ο πρώτος ναός της Ήρας από τους Πισάτες, ενώ στα 600π.Χ χτίστηκε ο δεύτερος ναός. Πρόκειται για έναν δωρικό περίπτερο ναό στον οποίο ανακαλύπτουμε την εξέλιξη του δωρικού ρυθμού. Χαρακτηριστική

είναι η ύπαρξη μέσα στον ναό των λατρευτικών αγαλμάτων της Ήρας και του Δία.

Στα μέσα του 6ου αιώνα π.Χ, όταν συντελέστηκε η εξόντωση των Πισατών από τους Ηλείους και η Ολυμπία παραδόθηκε στην κυριότητα των τελευταίων, συναντάμε ραγδαία εξέλιξη πολιτιστικών και καλλιτεχνικών επιτευγμάτων.

Οι Ήλαιοι στα τέλη του 6ου αιώνα π.Χ χτίζουν το Πρυτάνειο³ και το Βουλευτήριο⁴. Το Πρυτάνειο ήταν ο χώρος, όπου τελούνταν πανηγυρικές συνεστιάσεις προς τιμήν των νικητών αλλά και των επισήμων κατά τις ημέρες των Ολυμπιακών Αγώνων. Στο Πρυτάνειο επίσης υπήρχε ο βωμός της θεάς Εστίας, όπου καιγόταν διαρκώς το "άσβεστο πύρ". Το Βουλευτήριο ήταν ένα τριμερές οικοδόμημα στα μέρη του οποίου συνεδρίαζε η Ολυμπιακή βουλή και φυλάσσονταν τα επίσημα έγγραφα και ψηφίσματα. Το κυριότερο όμως σημείο του κτίσματος του Βουλευτηρίου ήταν ο βωμός του Όρκιου Δία.

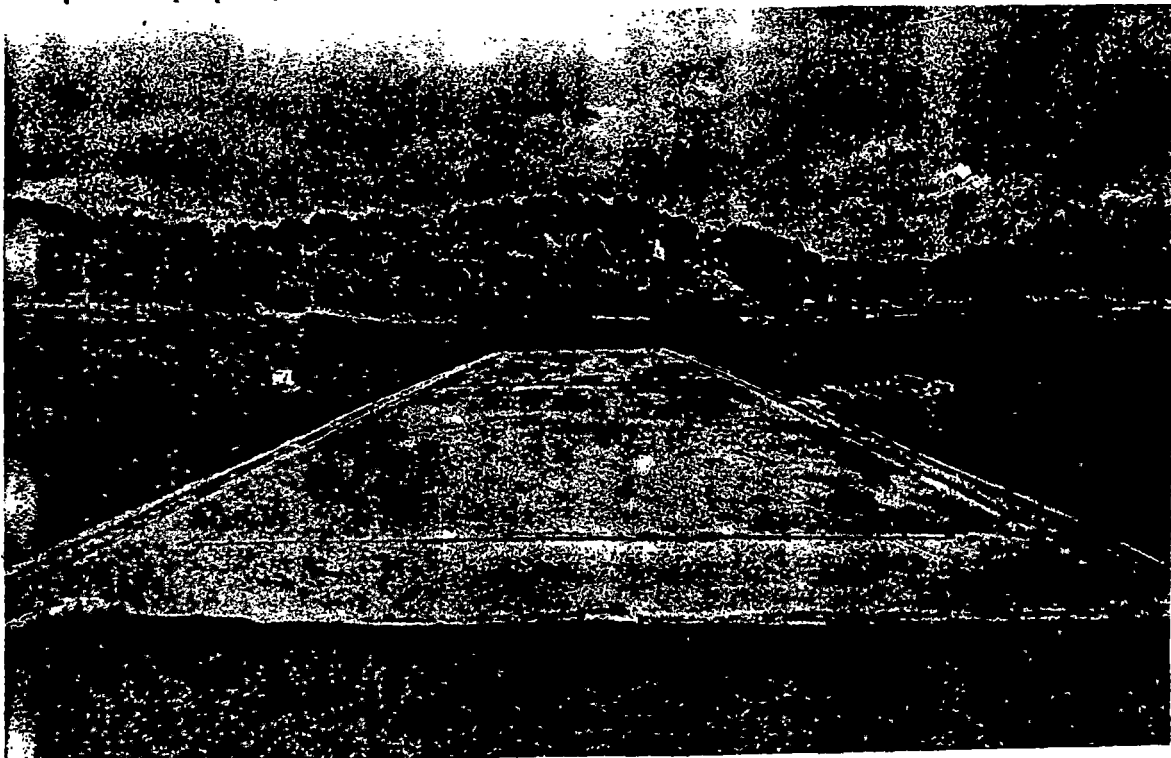

Το Βουλευτήριο

³ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Δ' Π.Χ. ΑΙΩΝΑ ΚΟΝΤΗΣ Ι. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΑΦΑΛΗ ΑΘΗΝΑ 1958. ΣΕΛ. 83

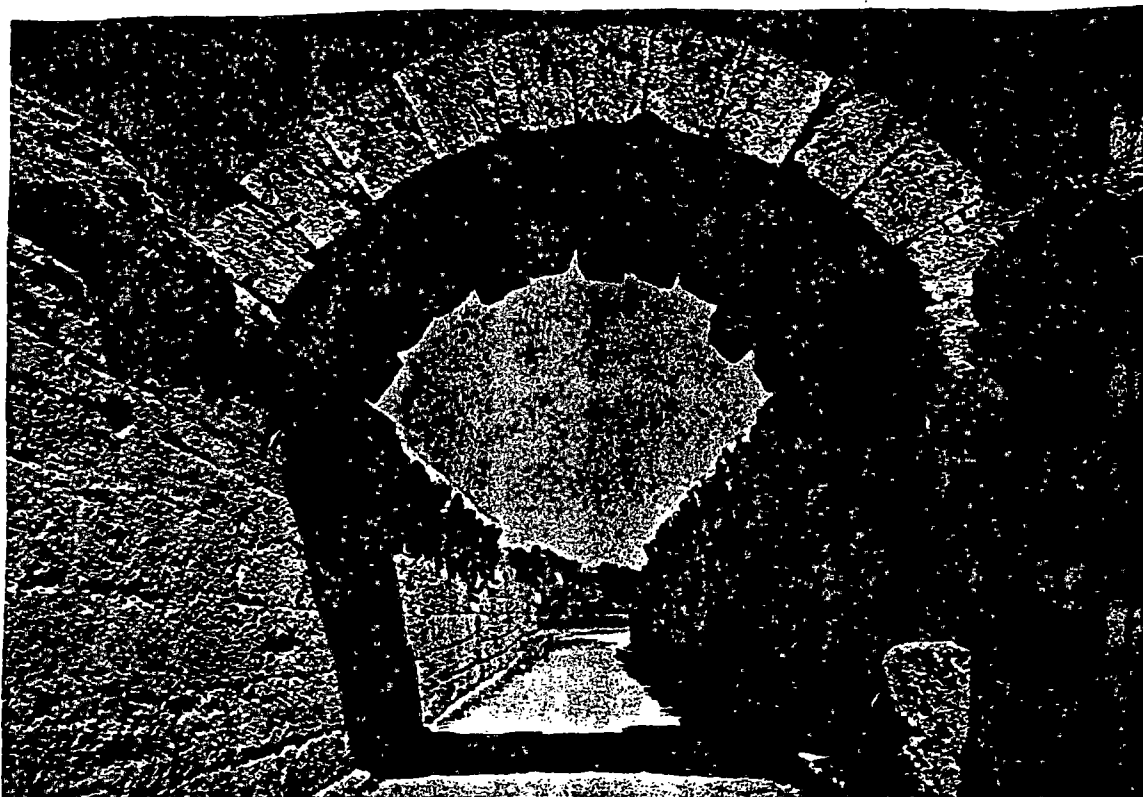
⁴ΟΛΥΜΠΙΑ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Ζ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗ ΑΘΗΝΑ 1961 ΣΕΛ. 138-140

Το πρώτο Στάδιο δημιουργείται μέσα στο χώρο της Άλτσεως. Αργότερα κατασκευάζονται άλλα δύο Στάδια, το δεύτερο στα μέσα του 5ου π.Χ αιώνα και το τρίτο, το οποίο ήταν χωρητικότητας 40.000 ατόμων, στα μέσα του 4ου αιώνα. Το γερμανικό αρχαιολογικό ινστιτούτο (D.A.I) αποκάλυψε λεπτομερώς τα μέρη, από τα οποία αποτελείτο το στάδιο και τα αγωνίσματα που τελούνταν εκεί. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το στάδιο είχε σχήμα παραλληλόγραμμο, μήκος 192,27 μέτρα πλάτος 28,60 ή 30,70. Ο στίβος περιείχε διαδρόμους για τους δρομείς, αλτήρες καθώς επίσης και διαδρόμους για αλματοδρομίες.

Το Στάδιο περιείχε 40.000 καθίσματα για τους θεατές, ιδιαίτερα κάθεδρα για τους Ελλανοδίκες, καθώς και ένα βάθρο από λευκό μάρμαρο ειδικά φτιαγμένο για την Ιέρεια της θεάς Δήμητρας, η οποία ήταν η μόνη από τις γυναίκες που είχε το

δικαίωμα να παρακολουθεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η είσοδος στο Στάδιο γινόταν από την Κρύπτη, τον σκεπαστό διάδρομο που ένωνε την Άλτη με τον στίβο.

Η Κρύπτη

Οι Ήλαιοι χτίζουν επίσης τον 6ο αιώνα τον ναό του Δία, ο οποίος είναι κλασικό δείγμα δωρικού περιπτέρου ναού και στέγαζε το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία. Αξίζει να αναφερθούμε στο άγαλμα αυτό, με το οποίο ο δημιουργός του Φειδίας δεν ξεπέρασε μόνο την τέχνη του αγάλματος της Αθηνάς στον Παρθενώνα, που ο ίδιος είχε φιλοτενήσει, αλλά απέδωσε και μία πραγματική διάσταση του θεού των αρχαίων Ελλήνων, όπως εκείνοι τον πίστευαν.

Κατά τον 5ο αιώνα π.Χ. χτίστηκαν από τις πόλεις της Σικελίας και της Μεγάλης Ελλάδας οι "Δώδεκα μικροί Θησαυροί". Πρόκειται για δώδεκα μικρά οικοδομήματα, τα οποία χρησιμοποιούνταν για την φύλαξη πολύτιμων δωρεών των πιστών

και τών πόλεων προς τους θεούς που λατρεύονταν στην Ολυμπία και ιδίως στον Δία. Τα οικοδομήματα έφεραν τα ονόματα των λάων, από τους οποίους γίνονταν οι προσφορές.

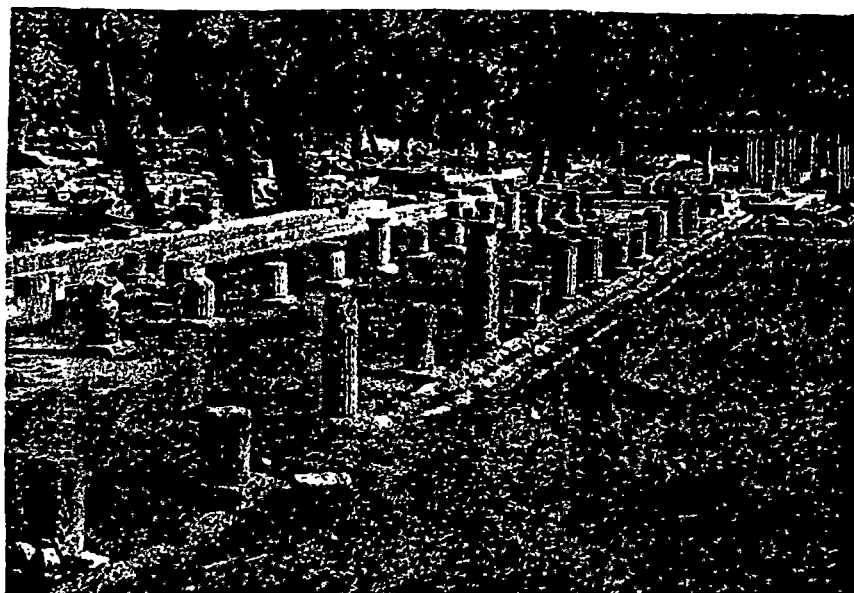
Τον 4ο αιώνα π.Χ χτίζεται το Μητρώο, ναός δωρικού ρυθμού αφιερωμένος στην Μητέρα των θεών Ρέα, καθώς επίσης και το Φιλίππειο, που κατασκεύασε ο Φίλιππος Β' μετά τη μάχη της Χαιρώνειας (338π.Χ). Το Λεωνίδαίο χτίστηκε και αφιερώθηκε στον Δία μετά το 350π.Χ, με δαπάνες του πλούσιου Νάξιου Λεωνίδα. Το Λεωνίδαίο ήταν ένα μεγάλο διώροφο κτίριο που φιλοξενούσε βασιλείς και ηγεμόνες, θεατές των Ολυμπιακών αγώνων.

Το Φιλίππειο

Από τα μέσα του 4ου αιώνα π.Χ η μορφή του ιερού ναού του Δία και ο χαρακτήρας των αγώνων που λάμβαναν χώρα στην Ολυμπία αλλοιώνεται. Το Στάδιο απομονώνεται από την Άλτη, ενώ σημαντικό ρόλο στην παρακμή της Ολυμπίας παίζει η παραβίαση της εκεχειρίας του αρκαδοηλειακού πολέμου το 364π.Χ. Αργότερα μετά τον 3ο αιώνα π.Χ χτίζονται τα συγκροτήματα της Παλαίστρας και του Γυμνασίου. Η Παλαίστρα ήτανε ένας χώρος ειδικά φτιαγμένος για την προετοιμασία των

αθλητών. Το Γυμνάσιο ήτανε ένας ανοιχτός χώρος, που χρησίμευε για την άσκηση των αθλητών ελαφρών αγωνισμάτων.

Το Γυμνάσιο

Μεγάλη ήταν η συμβολή των Μακεδόνων στην αναδόμηση της Ολυμπίας. Αξιοσημείωτο είναι ότι μετά την κατασκευή του Φιλίππειου από τον Φίλιππο Β', ο γιός του Αλέξανδρος τίμησε όχι μόνο την προσφορά του πατέρα του αλλά και τα υπόλοιπα Ιερά της Ολυμπίας.

Τα χρόνια που ακολούθησαν, συνέβαλαν στην ανόρθωση και στην βελτίωση της Ολυμπίας. Όμως η υποδούλωση της Ελλάδας από τους Ρωμαίους το 146π.Χ., επιδρά άσχημα στην ιστορία της περιοχής αλλά και στη σημασία των αγώνων. Τότε αναγνωρίστηκε στους Ρωμαίους το δικαίωμα να συμμετέχουν στις τελετές και στους αγώνες της Ολυμπίας. Όμως φανερό είναι, ότι οι Ρωμαίοι υπό την κατακτητική τους ιδιότητα δεν έλαβαν το ειρηνιστικό μήνυμα που εξέπεμπε ο ιερός τόπος της Ολυμπίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι το 85π.Χ. τα ταμεία του ιερού ναού του Δία λεηλατήθηκαν αλλεπάλληλα από τον Σύλλα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος των έργων τέχνης, που φιλοξενούσαν τα οικοδομήματα της Άλτεως, αρπάχτηκαν και μεταφέρθηκαν στη

Ρώμη. Μόνο ο αυτοκράτορας Ανδριανός (117-138μ.Χ) προσπάθησε για την αναγέννηση των αγώνων. Στα 160μ.Χ αρχίζει μία καινούργια προσπάθεια ανοικοδόμησης της Ολυμπίας, αφού ο Ηρώδης ο Αττικός κτίζει τον Νυμφαίο με την εξέδρα του Ηρώδη του Αττικού. Οι ειρηνικές όμως περίοδοι βρίσκουν τέλος στα 267μ.Χ, όταν οι Έρουλοι λεηλατούν τον ιερό ναό του Δία και αναγκάζουν τις Αρχές του ιερού να καταστρέψουν τα περισσότερα κτίρια για να κτίσουν τείχος, ώστε να προστατέψουν ότι είχε απομείνει απο την μακραίωνη ιστορία της Ολυμπίας. Τελικά κατόρθωσαν να περισώσουν το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία και πολλά κτίρια της Άλτεως. Έτσι η Ολυμπία θα ορθοποδήσει πάλι ως το 393μ.Χ οπότε και τελέστηκαν οι 293οι Ολυμπιακοί Αγώνες, υπό την επίβλεψη του Θεοδοσίου Α'.

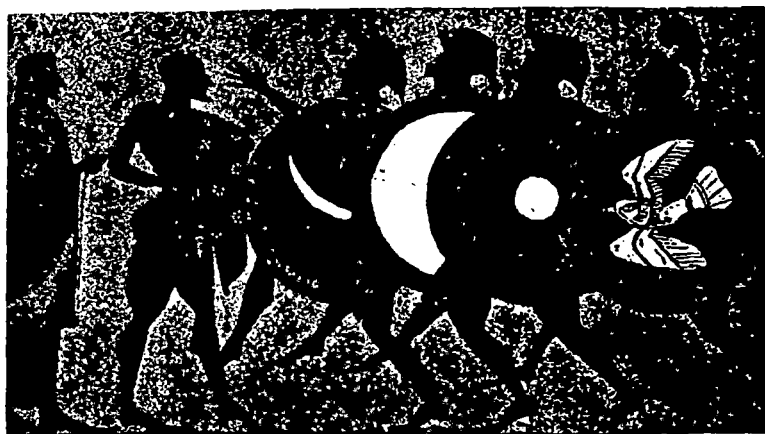
Ακολούθησε μία περίοδος απαγόρευσης των αγώνων, ενώ δύο χρόνια αργότερα το αμύθητης αξίας χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία, μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη όπου και κήκε το 403μ.Χ. Το 426μ.Χ κήκε με διαταγή του Θεοδοσίου Β' και ο ναός του Δία στην Ολυμπία⁶. Την καταστροφή ολοκλήρωσαν οι δύο φοβεροί σεισμοί το 522 και το 551μ.Χ. Στα ερείπια του ναού εγκατέστησαν οι κατατρεγμένοι Χριστιανοί μια μικρή κοινότητα, ενώ έκτισαν μια μικρή εκκλησία στη θέση όπου άλλοτε βρισκόταν το εργαστήριο του Φειδία. Ακολούθησε η εγκατάσταση ενός σλαβικού συνοικισμού στην περιοχή.

Στο Μεσαίωνα οι πλημμύρες του Αλφειού και του Κλαδέου σκέπασαν την περιοχή της Άλτης με επιχώσεις. Έτσι θαμμένο έμεινε το λαμπρό κομμάτι της ιστορίας ως το 1829 οπότε και άρχισαν οι πρώτες ανασκαφές απο Γάλλους και Γερμανούς

⁶ALT- OLYMPIA DORPFELD B. ALTDEUTSCHER VERLAG BERLIN 1935 TOMOI I - II

αρχαιολόγους. Οι ανασκαφές άρχισαν τον μήνα Απρίλιο του έτους 1829 από Γάλλους αρχαιολόγους, κράτησαν έξι βδομάδες και διακόπηκαν με διάταγμα του κυβερνήτη Καποδίστρια. Τα ευρήματα μεταφέρθηκαν στο μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι. Αργότερα ο Γερμανός καθηγητής της Ελληνικής ιστορίας Ερνέστος Κούρτ⁷ ασχολήθηκε εντατικά με τις ανασκαφές στην Ολυμπία κατά το έτος 1875. Πολύ σημαντικό είναι, ότι ένα χρόνο πριν η Γερμανία αναγκάζεται να πάρει άδεια απο την Ελλάδα για την διεξαγωγή ανασκαφών. Αυτό σημαίνει ότι η Ολυμπία συμβάλλει θετικά στην διεθνή αναγνώριση του νεοσύστατου ελεύθερου Ελληνικού κράτους. Από τις ανασκαφές των Γερμανών ανασύρθηκαν χιλιάδες χάλκινα αντικείμενα, χρυσά νομίσματα, πύλινα αντικείμενα, δεκάδες μνημεία καθώς και τριάντα αγάλματα, στα οποία συγκαταλέγονται ο Ερμής του Πραξιτέλη και η Νίκη του Παιωνίου.

Οι ανασκαφές αυτές έχουν τεράστια σημασία για εμάς τους Έλληνες, καθώς και για ολόκληρη την ανθρωπότητα, αφού μας έδειξαν τον δρόμο προς την πηγή των Ολυμπιακών αγώνων, ώστε να αναλάμψει και πάλι το Ολυμπιακό Φώς.

⁷OLYMPISCHE FORSCHUNGEN DEUTSCHER VERLAG BERLIN 1944 -1978 TOMOI 1-IX

1.3 Πολιτιστική, ειρηνιστική και αθλητική συμβολή της Αρχαίας Ολυμπίας ανά τους αιώνες.⁸

Από την απώτατη αρχαιότητα ο άνθρωπος εκδήλωσε με ποικίλους τρόπους την φυσική του τάση προς της αθλοπαιδιές και κατά προέκταση προς τον αθλητισμό. Η τάση του αυτή βασίζεται στον ενθουσιασμό της διάκρισης στον θαυμασμό της υπεροχής, στην χαρά της νίκης, στην ικανοποίηση ψυχικών συναισθημάτων και στην προβολή ξεχωριστών ιδανικών. Η Ελλάδα, το λίκνο του πολιτισμού, η πατρίδα της φιλοσοφίας, των επιστημών και της δημοκρατίας, υπήρξε και πρωτοπόρος και αργότερα θεμελιωτής της αθλητικής Ιδέας.

Η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων χάνεται στα βάθη των αιώνων. Μία μυθολογική παράδοση ανάγει την αρχή των αγώνων στην πάλη των θεών Κρόνου και Δία για την κοσμοκρατορία. Η πάλη αυτή έγινε στην κοιλάδα της Ηλίδας, η οποία αργότερα ονομάστηκε Ολυμπία προς τιμήν του Ολύμπιου Δία, νικητή αυτής της πάλης. Προέκταση αυτού του μύθου αναφέρει ότι ο Ηρακλής, γιος του Δία και γενάρχης των Ηλείων, ήταν ο πρώτος που προσδιόρισε το μήκος του Ολυμπιακού σταδίου. Έτσι η Αρχαία Ολυμπία δέν υπήρξε μόνο μακραίωνη πανελλήνια πνευματική και πολιτική κοιτίδα, αλλά και παγκόσμια γενέτειρα των Ολυμπιακών αγώνων.

Οι λαμπρότεροι αλλά και αρχαιότεροι από τους πανελλήνιους αθλητικούς αγώνες γίνονταν στην Ολυμπία της

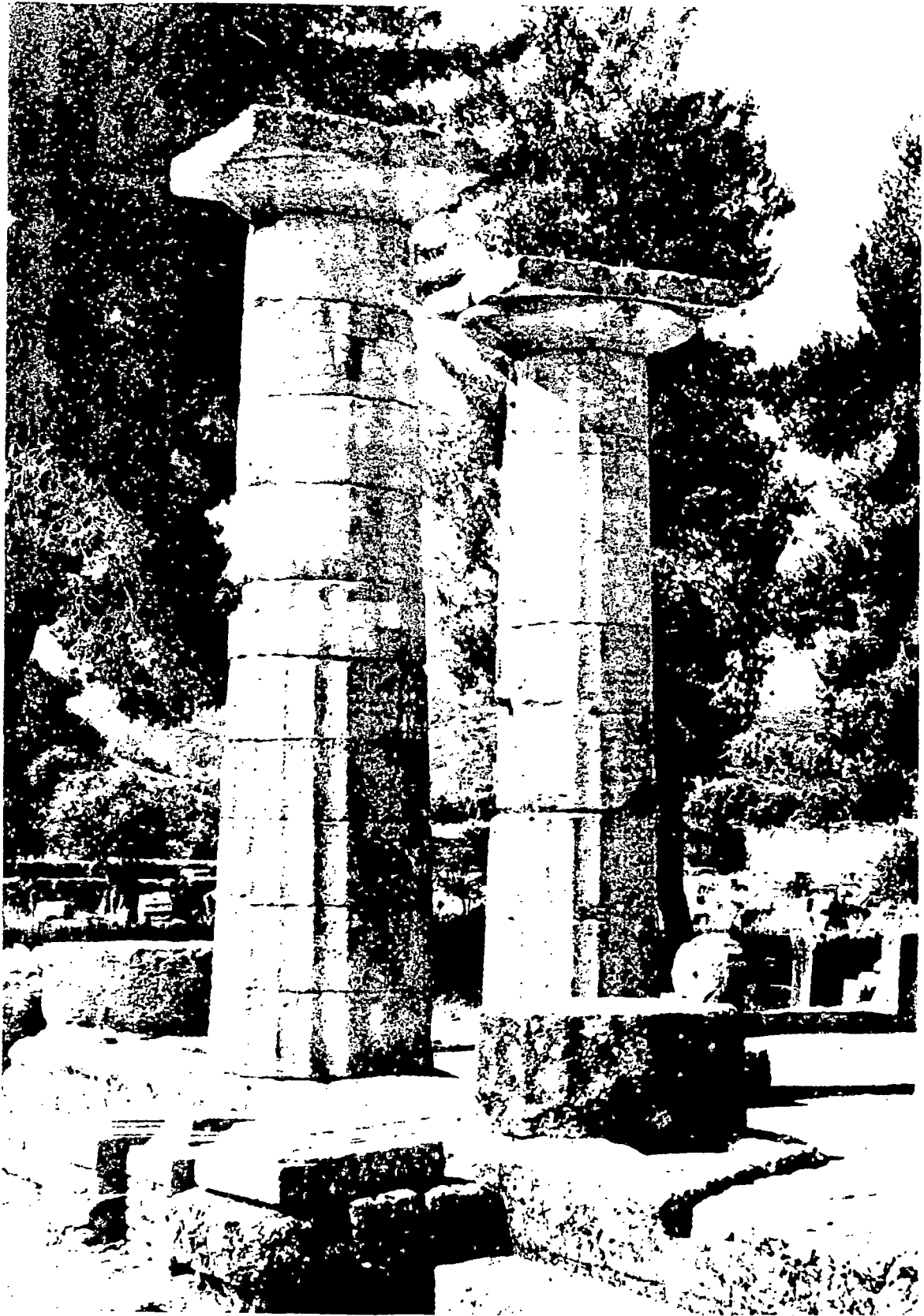
⁸ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΔΟΜΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΗ ΤΟΜΟΣ 12 ΣΕΛ. 98-101
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΛΛΙΑΡΗ ΤΟΜΟΣ 9
100 JAHRE DEUTSCHE AUSGRABUNGEN IN OLYMPIA E. KUNZE ABC VERLAG
MUNCHEN 1972 ΣΕΛ. 65

Ηλίδας γι'αυτό και πήραν την ονομασία Ολύμπια. Τα Ολύμπια γεννήθηκαν από την έμφυτη ανάγκη του ανθρώπου να ασχοληθεί με τον αθλητισμό, ένα πανάρχαιο παιχνίδι που τέρπει της ψυχές, που προάγει τη ζωή και οδηγεί στην αρετή.

Ο πανελλήνιος θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων ξεκίνησε απο γιορτή τοπικού χαρακτήρα, όπως άλλωστε μάρτυρούν οι παραδόσεις που αναφέρονται στην εποχή του Πέλοπα. Οι θρησκευτικές γιορτές των αρχαίων Ελλήνων βασιζόνταν στην άποψη, πως οι θεοί αγαπούν τα θεάματα. Έτσι οι πιστοί των σεβάσιμων θεών όχι μόνο τραγουδούσαν και χόρευαν γύρο από τους θεικούς βωμούς, αλλά παράβγαιναν μεταξύ τους στο δρόμο και στην πάλη για να ευχαριστήσουν τους θεούς για την σωματική ρώμη που τους χάρισαν. Άλλωστε οι αρχαίοι Έλληνες είχαν θεοποιήσει τον Αγώνα. Ο Πausανίας αναφέρει στο πέμπτο βιβλίο του⁹, ότι στην Ολυμπία υπήρχε άγαλμα του θεού Αγώνος, που τον παρίστανε να κρατάει αλτήρες.

Κατά την παράδοση στην Ολυμπία τελούνταν πανελλήνιες αγωνιστικές γιορτές πολύ πριν απο το 776π.Χ, χρονολογία κατά την οποία καταγράφεται η επίσημη έναρξη των Ολυμπιακών αγώνων. Πολύ παλαιότερα απο την έναρξη των Ολυμπίων η Ιπποδάμεια διοργάνωνε στην Ηλίδα τα Ήραια, αγώνες γυναικών προς τιμήν της Ήρας. Σύμφωνα με τον Pausanias οι αγώνες αυτοί δημιουργήθηκαν για να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη της Ιπποδάμειας προς την Ήρα για τον γάμο της με τον βασιλιά Πέλοπα. Αργότερα καθιερώθηκαν και οι ανάλογοι ανδρικοί αγώνες προς τιμήν του Δία. Από την Πρωτογεωμετρική εποχή κιάλας διοργανώνονταν αρματοδρομίες προς τιμήν του βασιλιά

⁹ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΥΡΟΣ ΑΘΗΝΑ 1976 ΚΕΦ. ΗΛΕΙΑΚΑ ΣΕΛ. 362

Ο Ναός που χτίστηκε προς τιμήν της Ήρας

Πέλοπα. Αυτό πιστοποιούν τα ανασκαφικά ευρήματα που εντοπίστηκαν στον Τύμβο του Πέλοπα (Πελόπιο)¹⁰.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η πρώτη Ολυμπιάδα που επίσημα καταγράφεται από τους ιστορικούς έγινε το 776π.Χ., χρονολογία που αποτελεί χρονικό σημείο έναρξης των ιστορικών χρόνων στην Ελλάδα. Υπάρχουν πολλές παραδόσεις που αναφέρονται στην επίσημη έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων το 776π.Χ. Μία απ'αυτές φέρει ως ιδρυτή τον Ιδαίο Ηρακλή. Άλλη παράδοση αναφέρει σαν ιδρυτή των αγώνων τον βασιλιά της Ηλείας Ίφιτο. Η παράδοση λέει ότι ο Ίφιτος ζήτησε από το μαντείο των Δελφών να του πεί τί έπρεπε να κάνει για να σωθεί η Ελλάδα από τους εμφύλιους πολέμους και τις αρρώστιες που την μάστιζαν. Ο Φοίβος έδωσε τότε χρησμό, που κατά τον Πausανία¹¹ ανέφερε: *"...Ο Ίφιτος και οι Ηλαιοι πρέπει να ανανεώσουν τους Ολυμπιακούς αγώνες..."*. Ο Ίφιτος όχι μόνο μερίμνησε για την αναδιοργάνωση των αγώνων αλλά τούς αναβάθμισε αφ'ενός με την απρόσκοπτη προσέλευση θεατών και αθλητών από όλη την Ελλάδα και αφ'ετέρου με τη σύναψη ειρήνης μεταξύ του βασιλείου του και των βασιλείων της Σπάρτης και της Πίσας. Η πράξη του αυτή πυροδότησε μια πλειάδα άλλων ειρηνιστικών κινήσεων. Πρώτος νικητής των Ολυμπιάδων του Ίφιτου καταγράφηκε ο Ήλειος Κόροιβος. Το όνομα του δέν καταγράφηκε μόνο στην ιστορία αλλά και στον "χάλκινο δίσκο του Ίφιτου" ακριβώς κάτω από την υπογεγραμμένη απο τούς βασιλιάδες της Ηλείας Ίφιτο, της Σπάρτης Λυκούργο και της Πίσας Κλεομένη, ιερή συμμαχία. Η συμμαχία αυτή, που φυλαγόταν στον ιερό ναό της Ήρας δεν

¹⁰ 100 JAHRE DEUTSCHE AUSGRABUNGEN IN OLYMPIA E. KUNZE ABC VERLAG MÜNCHEN 1972 ΣΕΛ. 52

¹¹ ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΥΡΟΣ ΑΘΗΝΑ 1976 ΚΕΦ. ΗΛΕΙΑΚΑ ΣΕΛ.381

ανέφερε μόνο διαδικαστικές λεπτομέρειες της εκχειρίας των τριών κρατών, αλλά πληροφορούσε για τον χρόνο τελέσεως των Ολυμπιακών Αγώνων. Το σημαντικό γεγονός ήταν ότι παράλληλα με την τέλεση των αγώνων καθιερώθηκε ιερή πανελλήνια εκχειρία.

Η συμμετοχή στους αγώνες αυτούς ήταν ανεμπόδιστη, αφού κάθε ελεύθερος Έλληνας λάμβανε μέρος σε αυτούς. Οί μη Έλληνες, οι δούλοι, οι ιερόσυλοι, οι έγγαμες γυναίκες και αυτοί που είχαν κατηγορηθεί για κακούργημα αποκλείονταν από τους αγώνες. Η εποπτεία των αγώνων γινόταν από τους δώδεκα Ήλειους Ελλανοδίκες, των οποίων βασικό μέλημα ήταν η διατήρηση της Εκχειρίας.

Οί Ελλανοδίκες ήταν Ήλιοι πολίτες, που επιτελούσαν δικαστικό έργο. Δίκαζαν με τους ισχύοντες νόμους και οι αποφάσεις τους ήταν αμετάκλητες. Εκλέγονταν από τους Ηλείους και μόνο ο Ίφιτος μπορούσε να μεταβιβάσει το αξίωμα του Ελλανοδίκη στους απογόνους του. Οι Ελλανοδίκες ήταν στην αρχή δύο. Το 480 π.Χ. έγιναν εννέα και πολύ αργότερα δώδεκα.

Η προετοιμασία των αγώνων άρχιζαν δέκα μήνες πριν την έναρξη της κάθε Ολυμπιάδας και περιελάμβανε συστηματική προπόνηση όλων όσων θα έπαιρναν μέρος. Οι κήρυκες της Ολυμπίας διαλαλούσαν τρεις μήνες πριν την έναρξη των αγώνων την Ιερή Εκχειρία σε όλη την Ελλάδα.

Οι αγώνες ορίζονταν τον πρώτο σεληνιακό μήνα του καλοκαιριού που ονομαζόταν Εκατομβαιώνας και αντιστοιχεί στον σημερινό Ιούλιο. Ξεκίναγαν με την ανατολή της επίσημης μέρας, οπότε οι Ελλανοδίκες οι αθλητές και οι θεατές καταλάμβαναν τις θέσεις τους. Πρώτη υποχρέωση των αθλητών ήταν να ορκιστούν στο βωμό του Όρκιου Δία. Ο όρκος τους τόσο

ιερός που εάν παραβιαζόταν, ο παραβάτης καλούταν να αυτοκτονήσει μπροστά στους θεατές του σταδίου.

Τα αγωνίσματα των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν ποικιλόμορφα και πολλές φορές άλλαζαν όνομα ή και ουσία. Το πρώτο αγώνισμα ήταν οι αρματοδρομίες. Αναφέρουμε ονομαστικά τα κυριότερα αγωνίσματα: ο δρόμος, ο δίαυλος(δρόμος διπλού σταδίου), ο δρόμος δώδεκα δίαυλων, η πάλη το πένταθλο που περιελάμβανε δρόμο, πάλη, ακόντιο, δίσκο, άλμα εις μήκος, το παγκράτιο, που εισήχθηκε το 648 π.Χ., το φοβερότερο από όλα τα αγωνίσματα, το άλμα, ο δίσκος, ο οποίος όπως περιγράφει ο Λουκιανός είχε βάρος δυόμιση κιλών. Επέισης στον ιππόδρομο τελούνταν ιππικοί αγώνες καθώς και αρματοδρομίες.

Αθλητές των Ολυμπιακών Αγώνων επιδίδονται στο Παγκράτιο

Οι γυναίκες, όπως αναφέραμε και παραπάνω, δεν επιτρεπόταν να λάβουν μέρος στους αγώνες, όχι μόνο σαν αθλήτριες αλλά και σαν θεατές. Τα παιδιά από το έβδομο έτος της ηλικίας τους παραδίδονταν στον παιδοτρίβη και μπορούσαν να λάβουν μέρος στους αγώνες. Πολύ σημαντικό είναι ότι η κάθε Ολυμπιάδα έπαιρνε το όνομα του πρώτου νικητή στο αγώνισμα του δρόμου. Έτσι για παράδειγμα η Ολυμπιάδα του 776 π.Χ. πήρε το όνομα του Ήλειου Κόροιβου.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν μία διοργάνωση της οποίας η αυστηρότητα των κανονισμών κράτησε πολύ ψηλά το αγωνιστικό επίπεδο και εδραίωσε την απανταχού ειρήνη.

Αργότερα μετά την άνοιξη του 421π.Χ, όπως μας αναφέρει ο ιστορικός Θουκυδίδης στο έργο του "Θουκυδίδου Ιστορία", η Ολυμπία στάθηκε για μία ακόμα φορά μάρτυρας της ειρήνης. Συγκεκριμένα ο Θουκυδίδης αναφέρει: *" Οι Αθηναίοι, οι Αργείοι, οι Μαντινείς και οι Ηλείοι έκαναν για λογαριασμό δικό τους και των συμμάχων τους, συνθήκη ειρήνης για εκατό χρόνια... Τους όρκους για την συνθήκη ειρήνης θα τους δώσουν απο κοινού οι Αθηναίοι και οι σύμμαχοί τους, ενώ οι Αργείοι, οι Μαντινείς και Ηλείοι θα ορκιστούν χωριστά στις πόλεις τους... Τους όρκους θα τους ανανεώνουν οι Αθηναίοι πηγαίνοντας στην Ηλίδα, στην ιερή Ολυμπία, τριάντα μέρες πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες... Το κείμενο της συνθήκης, των όρκων και της συμμαχίας θα αναγραφεί σε λίθινες στήλες, που θα τοποθετηθούν σε κάθε μία πόλη χωριστά... Οι σύμμαχοι όμως θα τοποθετήσουν από κοινού μία χάλκινη στήλη στην Ολυμπία κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες."*¹²

¹²ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΥΡΟΣ ΑΘΗΝΑ 1976 ΒΙΒΛΙΟ Ε' ΣΕΛ. 374-375

Συμπερασματικά απ'αυτά που εξιστορεί ο Θουκυδίδης αντιλαμβάνεται κανείς την αξία, ηθική και ιστορική, της Ολυμπίας και των ομόνυμων Αγώνων που διεξάγονταν στο ιερό αυτό μέρος.

Τα Ολύμπια επιζήσανε και στήριξαν την ειρήνη για 1168 χρόνια δηλαδή ως το 393μ.Χ οπότε και καταργήθηκαν με διάταγμα του αυτοκράτορα Θεοδοσίου Β. Στο διάστημα αυτό πραγματοποιήθηκαν 293 Ολυμπιάδες.

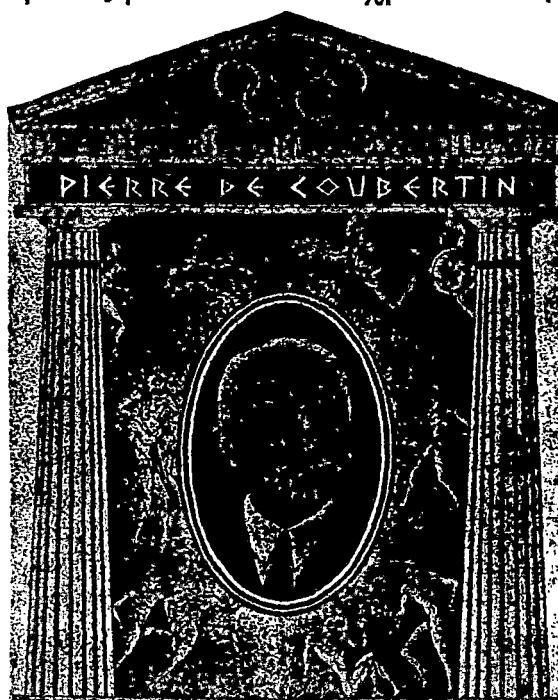
Τα Ολύμπια ήταν οι μεγαλύτεροι σε λαμπρότητα αθλητικοί αγώνες μπροστά από τα Πύθια, τα Νέμεα και τα Ίσθμια. Κάθε κοινός θνητός αναγορεύοταν σε ήρωα ή και σε ημίθεο ακόμα, αν είχε στεφανωθεί με το ιερό κλωνάρι της ελιάς. Μία νίκη στα Ολύμπια θεωρούταν μεγαλύτερη διάκριση και τιμή και από τον ηρωϊκό θάνατο σε πολεμική μάχη. Χαρακτηριστική είναι η μαρτυρία του Χίλωνα, ενός γενναίου Αχαιού, πού διαβάζουμε σε επιγραφή που η Αχαιϊκή Συμπολιτεία έστησε στην Ολυμπία δηλαδή στο χώρο όπου ο Χίλωνας είχε στεφτεί κάποτε Ολυμπιονίκης, και όχι στο χώρο όπου ηρωικά έπεσε για την πατρίδα του. Η επιγραφή αυτή αναγράφει όπως άλλωστε μας αναφέρει ο ιστορικός Πausανίας στο κεφάλαιο Ηλειακά του βιβλίου Ελλάδος Περιήγησις:

*"Εγώ είμαι ο μόνος που νίκησα στην πάλη ανδρών
δύο φορές στα Ολύμπια, ο Χίλων του Χίλωνος,
ο Πατρινός, και όταν σκοτώθηκα στη μάχη ο λαός
των Αχαιών με έθαψε για την ανδρεία μου."¹³*

¹³ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΥΡΟΣ ΑΘΗΝΑ 1976 ΒΙΒΛΙΟ ΗΛΕΙΑΚΑ Β' ΣΕΛ. 414

Η γοητεία των Ολυμπιακών Αγώνων δέν έσβησε με το διάταγμα του Θεοδοσίου Β. Όποτε οι άνθρωποι μετάνοιωναν για τις πολεμικές τους τάσεις και για τα δεινά που επέφεραν αυτές, ξαναγύριζαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αυτό το ζωντανό ειρηνιστικό παράδειγμα των αρχαίων Ελλήνων άρχισε να προκαλεί το ζωντανό ενδιαφέρον όλων, όσων ήθελαν να προάγουν τον άνθρωπο και το πνεύμα, κατά την περίοδο του ουμανισμού. Αργότερα κατά το τέλος του 19ου αιώνα εφ'όσον σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην εξέλιξη του νεώτερου αθλητισμού, αντιμετώπιστηκε το Ολυμπιακό πνεύμα σαν όργανο για την παγκόσμια επιβολή της ειρηνοποιούς διάθεσης.

Το 1894 ένα αθλητικό συνέδριο που έγινε στο Παρίσι στάθηκε η αφορμή στο Γάλλο βαρόνο Πιερ ντε Κουμπερτέν¹⁴ να υποστηρήξει την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Πράγματι οι Έλληνες παρεβρισκόμενοι στο συνέδριο δέχτηκαν να τελεστούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες μετά από δύο χρόνια στην Αθήνα.

Ο αναβιωτής των Ολυμπιακών Αγώνων

¹⁴ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ Κ. ΣΥΡΡΑΚΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΥΡΩΤΥΠΙ ΑΘΗΝΑ 1984 ΣΕΛ. 147-149

Το 1896 έγιναν στην Αθήνα οι πρώτοι αναβιομένοι Ολυμπιακοί Αγώνες, με μοναδική επιτυχία και διεθνή ακτινοβολία. Η τέλεσή τους πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα πρακτικά κάθε τέσσερα χρόνια, εκτός από της περιόδους που διεξήχθησαν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, που ανάγκασαν την ακύρωση των Αγώνων. Από τότε μέχρι σήμερα έχει τελεστεί με παγκόσμια συγκίνηση μια πλειάδα Ολυμπιάδων, που αποτελούν φόρο τιμής και ευγνωμοσύνης προς την αρχαία Ελλάδα.

Σημαντικό είναι το γεγονός της μεταφοράς της Ολυμπιακής Φλόγας από τον βώμο της Αρχαίας Ολυμπίας ως τη πόλη διεξαγωγής των εκάστοτε Ολυμπιακών Αγώνων. Η Ολυμπιακή Φλόγα ενσαρκώνει με την θερμότητά της την δυνατότητα μιάς παγκόσμιας ειρηνικής συνύπαρξης.

Ο Σπύρος Λούις νικητής Μαραθωνοδρόμος της Ολυμπιάδας του 1896

1.4 Τα χρονικά των σύγχρονων Ολυμπιακών αγώνων.¹⁵

Το όραμα του Γάλλου ιδεολόγου και ανθρωπιστή Πιερ ντε Κουμπερτέν για μία σύγχρονη αναβίωση της Ολυμπιακής Ιδέας δεν πραγματοποιήθηκε εντελώς.

Τα πρώτα προβλήματα ξεκίνησαν το 1916 όταν οι αγώνες αναβλήθηκαν λόγω του α' παγκοσμίου πολέμου. Τότε το ιδεώδες των Ολυμπιακών αγώνων είχε υποστεί μεγάλο πλήγμα. Το 1936 κατά την διάρκεια της Ολυμπιάδας που διεξήχθη στο Βερολίνο έγινε φανερό ότι το κλίμα των αγώνων παρόλη την άψογη διοργάνωση, ήταν εχθρικό. Ο Χίτλερ αποχώρησε θυμωμένος από τον στίβο λόγω μιας γερμανικής ήττας φανατίζοντας τα πλήθη. Οι αγώνες διακόπηκαν κατά την διάρκεια του β' παγκοσμίου πολέμου και επαναλήφθηκαν το 1948 με λαμπρότητα.

Η Ολυμπιάδα του 1980 που έγινε στην Μόσχα ήταν άρτια οργανωμένη, αφού στην τελετή έναρξης έγιναν αναπαραστάσεις αγώνων απ'την αρχαία Ελλάδα. Όμως το μποϊκοτάρισμα των Αμερικανών, των Βέλγων και άλλων δυτικοευρωπαίων, οι οποίοι αρνήθηκαν να μετάσχουν στους αγώνες λόγω της εισβολής των Σοβιετικών στο Αφγανιστάν, σημάδεψε αρνητικά την Ολυμπιάδα. Αργότερα Όπως πληροφορούμαστε από τούς Ταϊμς της Νέας Υόρκης, οι Αμερικάνοι συζήτησαν το γεγονός της μόνιμης διεξαγωγής των Αγώνων στην πατρίδα τους την Ολυμπία. Το 1990 η επιδίωξη της Ελλάδας να αναλάβει την Ολυμπιάδα του 1996 κατέρρευσε αφού διοργανωτής εκλέχθηκε η Ατλάντα των Ηνωμένων Πολιτειών. Από τότε η ελληνική ηγεσία αλλά και

¹⁵ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ Κ. ΣΥΡΡΑΚΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΥΡΩΤΥΠ ΑΘΗΝΑ 1984 ΣΕΛ. 185- 248
ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ Ι. ΧΡΥΣΑΦΗ ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΘΗΝΑ 1930 ΣΕΛ. 23-30

ολόκληρος ο Ελληνικός λαός οραματίζεται μία καινούργια Ολυμπιακή εποχή με απαρχή τον ιερό τόπο της Ολυμπίας. Οι Έλληνες προτείνουν ως μόνιμο τόπο διεξαγωγής των Ολυμπιακών αγώνων την Αρχαία Ολυμπία, έτσι ώστε να ακολουθήσουν το παράδειγμα των αρχαίων προγόνων τους.

Άλλωστε είναι παγκόσμια ανάγκη για την επιβόλη και την σταθεροποίηση της ειρήνης, η Ολυμπιακή Φλόγα να μην σβήσει ποτέ ξανά από τον αρχαίο βωμό της Ολυμπίας.

Ἡ Ὀλυμπιάδα τῆς Μόσχας, μέ τὰ παγκόσμια ρεκόρ καί τόν συναγωνισμό, φέρνει στήν ἐπικαιρότητα μιά πανάρχαια συνήθεια: Τήν ἀσκήση καί τόν ἀνταγωνισμό. Ὁ ἄνθρωπος, ἀπό τότε πού περπάτησε στόν πλανήτη, εἶχε μέσα του τήν ἐφεση γιά ἀσκήση. Μιά συνήθεια ἀναγκαία γιά τήν ἐπιβίωσή του, πού ἐγινε καί ἡ θάση γιά τή γέννηση τοῦ ὀργανωμένου ἀθλητισμοῦ. Ὁ Πλάτων ἐγράφε στήν «Πολιτεία» του: «Ἰδιότητες τοῦ τέλειου ἀνθρώπου εἶναι ἀρμονική ἀνάπτυξη τοῦ σώματος, τῆς ψυχῆς καί τοῦ πνεύματος. Τό σῶμα ἀναπτύσσεται μέ τή γυμναστική, ἡ ψυχὴ μέ τή μουσική καί τό πνεῦμα μέ τή γνώση».

Γράφουν οἱ Τάιμς Ν. Ὑόρκης

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ 1984 ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ἐθν. Πρακτορεῖο. Οἱ σημερινοί «Τάιμς τῆς Νέας Ὑόρκης» δημοσιεύουν κύριο ἀρθρο, στό ὁποῖο σχολιάζουν τούς Ὀλυμπιακοὺς τῆς Μόσχας, ἀναφέροντας ὅτι εἶναι οἱ ἀγῶνες μέ τή μικρότερη συμμετοχὴ κρατῶν, γιατί πολλά κράτη ἀπουσιάζουν, καυτηριάζοντας, ἐπὶ τῆ ἀνάιτια σοβιετικῆ ἐισβολῆ στή Ἀφγανιστάν καί τιμωρόντας τούς Σοβιετικούς.

Καί τό ἀρθρο καταλήγει ὡς ἐξῆς:

«Ἀναμφιβόλως, τό ἀξιοθρήνητο θέμα στή Μόσχα ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες καί ὁ διεθνῆς ἀνταγωνισμός δέν μποροῦν νά ἀναμι-

χθῶν, ὑπάρχει ὁμως μιά εὐκολή συνταγή καί σάς τήν ξαναασυστήνουμε.

Ἡ Ἑλλάδα, ὅπου ξεκίνησαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, πρέπει νά καταστεί ὁ τόπος τῆς μόνιμης διεξαγωγῆς τῶν καλοκαιρινῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Ὁ χῶρος ὑπάρχει καί ἡ ἑλληνική κυβέρνηση προσφέρει μιά ὀλυμπιακή πόλη ὑπὸ διεθνή ἐλεγχο.

Οἱ Ἀμερικανοὶ μποροῦν νά πρωτοστατήσουν σ' αὐτό, παραχωρώντας πρώτοι τήν Ὀλυμπιάδα τοῦ 1984. Οἱ ἀγῶνες ἀνήκουν στήν Ἑλλάδα καί ἐπίστη ὁ καιρός νά τούς μεταφέρουμε ἐκεῖ».

Παρακάτω παραθέτουμε αποκλειστικά δημοσιεύματα από τις Αθηναϊκές εφημερίδες "ΕΣΠΕΡΙΝΗ" και "ΑΣΤΡΑΠΗ". Τα μοναδικά αυτά ντοκουμέντα δημοσιεύτηκαν τον Απρίλιο του 1906 με την ευκαιρία της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα. Τα δημοσιεύματα αυτά περιέχουν σχόλια και κριτικές για τους παραπάνω αγώνες καθώς και αποσπάσματα από αυθεντικές ομιλίες του Βασιλιά των Ελλήνων.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΩΡΑ

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΕΝΘΟΥΣΙΑΩΔΗ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΕΛΩΝΤΑΙ

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, 13 'Απριλίου, — Σόμπαξ ο εύρωπαϊκός τύπος δημοσιεύει ένθουσιώδη άρθρα δια τούς 'Ομπιακούς 'Αγώνας τούς τελουμένους έν 'Αθήναις υποστηρίζων ότι ούτος είνε ό τόπος εΐς τόν όποϊον διάρκως οί Ολυμπιακοί 'Αγώνες πρέπει νά τελώνται διότι ένθουμίζουσι τήν εύκλειαν τής πρώτης πεπολιτισμένης φυλής εΐς τήν όποϊαν όλόκληρος ό πεπολιτισμένος κόσμος όφείλει πολλά.

ΛΗΤΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ

Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Νικητής εις τὸν ἀγῶνα διὰ ἐλευθέρου περιστροφῆς 50 μέτρων

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΘΕΣΙΝΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ

ΔΙΣΤΥΧΙΟΣ ΤΟΦΑΛΟΣ

(Ο Φ. Φλαμπιουράκης της χθες)

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΝ ΜΑΣ

Τρέχουν, ὄλοι καὶ ρωτᾶνε ἀνυπόμονοι μ' ἐλπίδα
πρῶτος ποῦδς θάξῃ τῇ χάρι, ποῦδς καλότυχη πατρίδα;
τίνο; εἶν' ἡ πρώτη δάφνη; τίνος νᾶνε ἡ πρώτη νίκη;
Ποῖον Κράτος θά μᾶς δώσῃ πρῶτον Ὀλυμπιονίκη;
Τίνοσ' ἔθνοσ, τίνοσ χώρασ, τίνοσ μάνας εἶν' παιδί;
καὶ δ' Ἡλῶσ χαμηλώνει νὰ θαυμάσῃ καὶ νὰ ἰδῇ.
Ἡ Ἑλλάς μὲ καμάρι στεφανώνει νικητῆ
τὸν δικό μας Ὀρφανίδη, τὸν δεινό μας σκοπευτῆ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΤΟΝ ΤΟΦΑΛΟ

Μέγαν, Γίγαντα, Τιτᾶνα, πῶσ κανεῖς νὰ σ' ὀνομάσῃ;
Γιὰ τῇ δόξα τῇ βαρεῖα
γιὰ τὰ στήθη τὰ πλατεῖα
ποῦδ στεφάνη θὰ ταιριάζῃ;

Εἶνε ἡ χαρά μας τόση καὶ τὰ λόγῃ τιμημένα,
εἶν' ἀμέτρητοι οἱ παλμοὶ
γιὰ τὸ στιβαρὸ κορμί,
γιὰ τὰ χέρι τ' ἀνδρειωμένα.

Κυανόλευκος σημαῖα εἰς τὸ Στάδιον κυματίζει
χαιοτάει μὲ τιμῆ
τ' ἀνδρειωμένο τὸ κορμί
ἢ Ἑλλάς πανηγυρίζει.

Καὶ ἡ δόξα ἓνα στεφάνη, ὄχι σᾶν καὶ τᾶλλα, ἄλλο
γιὰ τὸν Τόφαλο θὰ βρῇ,
πλατὺ νᾶνε καὶ βαρὺ
κι' ἀπὸ τᾶλλα περὶ μεγάλο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΔΡΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΤΑΣ

"Άλλο θαῦμα, ἄλλα κάλλη, ἄλλα ὄνειρα ἐμπρός μου
εἶνε ἄλται φημισμένοι καὶ δρομεῖς τοῦ Νέου Κόσμου,
παιὼν κανένας νὰ θανατώσῃ, ποιὼν νὰ πρωτοτραγουδήσῃ
εἶνε ὅλοι φημισμένοι, ποιὼν νὰ εἰπῇ καὶ ποιὼν ν' ἀφήσῃ:
Τὸν δεξιὸν ἕλληρ Πριστάν ἢ τὸν Φρένδ, τὸν Λαῖτμπόδη,
ἢ τὸν "Αἰοσι καὶ τὸν Πίλγκριμ μὲ τὸ φτερωμένο πόδι,
ἢ τὸν Γάουσον τὸν ὠραῖον μὲ τ' ὀλόξανθο μαλλί του,
ποῦ βεργολιγᾷ καὶ τρέχει τὸ παρθενικὸ κορμί του !
Τὸν Οὐέρεϊ, τὸν Χίλματ, τὸν Μποράγκ καὶ τόσους ἄλλους,
τόσους ἄλτας φημισμένους καὶ δρομεῖς πολὺ μεγάλους;
ἀνεμίζοντε καὶ πέφτουν στ' ἀσημένια μέτωπά τους
ὀλομέταξα χυμένα τὰ τετραέξανθα μαλλιά τους.
Ἔχοντε φτερὰ στὰ πόδια, τρέχοντε, πηδοῦν, πετᾶνε
σὰν ἐλάφια, σὰν πετρίτες καὶ τῆ Νίκη κυνηγᾶνε,
ἀνεβαίνει, κατεβαίνει ἢ ἀστερωτῆ σηματοῦ
τὰ παιδιὰ της χαιρετίζει, ἀναγγέλλει νίκη νέα.
Καὶ ἡ Λύξυ φτερωμένη μακρυνὰ πελάγη σχίζει
σ' ἄλλαις χώραις, σ' ἄλλα μέρη, σ' ἄλλους τόπους φτε-
[ρουγίζει

εἰς τὸν κόσμον νὰ σαλπίσῃ τόσας δάφνας, τόσας νίκας
ἐν τῆς γῆς τοῦ Νέου Κόσμου τόσους Ὀλυμπιονίκας
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΕΡΙΓΚ

Ὀλυμπιονίκην τοῦ Μαθαωνίου δρόμου

Σὰν χεῖμαρος ποῦ ἢ βροχὴ τὸ ρέμμα του θολώνει
καὶ μὲ ὄρμη ἀπλώνεται καὶ δένδρα ξεροζιώνει
κι' ὅ,τι προστά του καὶ ἂν βροχὴ τὸ παίρνει, τὸ κυλάει
κι' ἀντιβοῖζει μακρυνὰ, βογγαίει κι' ἀχολογᾷ
καὶ μεγαλώνει ὀρμητικὸς καὶ βράχους κατεβάζει,
τόσο τὸ πλήθος σήμερα, ἔτσι καὶ τοῦτο ἰμοιάζει
Χιλιάδες κόσμος ἔρχονται, τὸ Στάδιο γεμίζει,
ἀπὸ τὸ βάρος τὸ πολὺ στενάζει καὶ βοῖζει.
Σωριάζονται, κυμαίνονται χίλια καὶ μύρια τλήθη

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΣΤΙΓΜΗ

Ἐνῶς αἱ μουσικαὶ ἔχουν ἤδη παραταχθῆ εἰς τὸν στίβον τοῦ Σταδίου, ἄλλοι χαρμόσυνοι ἤχοι ἑνθουσιώδους ἐμβατηρίου ἀκούονται.

Εἶνε οἱ Μακεδόνες μουσικοὶ, οἱ ὅποιοι εἰσέρχονται προηγουμένης αὐτῶν Κυανολεύκουλαβάρου. Παταγῶδη χειροκροτήματα καὶ ἑνθουσιαστικαὶ ἐπευφημίαι ἀντηχοῦν. Αἱ μυριάδες τῶν θεατῶν χαιρετίζουν τοὺς ἀδελφοὺς Μακεδόνας, φέρουν τὴν ἀνάμνησίν των πρὸς τὴν πολυπαθῆ σκλαβωμένην ἑλληνικὴν χώραν καὶ πολλῶν οἱ ὀφθαλμοὶ πληροῦνται δακρῶν.

Ο ΒΟΥΓΑΡΟΣ ΑΘΛΗΤΗΣ
Ἐξ ὄλων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν εἰς καὶ μένος ἀθλητῆς μάς ἦλθε ὁ Βούλγαρος Κεδακῶφ.

Πρὸς αὐτὸν πρέπει νὰ στραφοῦν ὄλοι αἱ συμπάθειαι τῶν ἡμετέρων ἀθλητῶν καὶ αἱ περιποιήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ δεῖξωμεν εἰς τοὺς λαοὺς αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὴν φιλόξενον γῆν τῆς Ἑλλάδος ὡς εἰς ἱερὰν παῦσον αἱ Ἐθνικαὶ ἀντιζηλῖαι καὶ ἀρχίζουσι τὰ καθήκοντα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλοξενίας εἰς τὰ ὅποια ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατέχει πάντοτε τὸ ρεπέρ.

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ ΕΦΟΔΙΟΝ

Κάθε Ἑλληὴν ἢ ὑπόδουλος ἢ ἐλεύθερος, πάντως πρέπει νὰ ἀγοράσῃ ἀναμνηστικὰ μετάρλια τῶν

ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Τὴν Παρασκευὴν 14 Ἀπριλίου ἀρχοῦνται ἐκτυπούμενα ἀναμνηστικὰ μετάρλια τοῦ πρώτου Ὀλυμπιονίκου φέροντα ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς προσόψεως τὴν εἰκόνα τὸ ὄνομα καὶ τὴν στάσιν τοῦ νικητοῦ ἐν τῷ Σταδίῳ, ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης πτερωτὴν νίκην.

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Καθ' ἐκάστην ἀγὰ ἐν ἀναμνηστικῷ μετάρλιῳ ἐκάστου Ὀλυμπιονίκου δι' ἑκαστὸν ἀγώνισμα. Ἐνθὺμιον πρωτοφανῆς καὶ συλλογὴ μεταλλίων ἀνεκτίμητος. Προετοιμάζεται τὸ ἀναμνηστικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ νικητοῦ τοῦ Μαραθῶνιου δρόμου.

Ἐκτυποῦνται καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ ὑποκαταστήματι Νησιώτη οἴκου Σταδίου 33.

Ἐπάγουσα ἐπίχουσα, ἀργυρᾶ ἐξ ἄγνου ἀργύρου, ἀργυρᾶ ἐπίχουσα καθὼς καὶ ἀπομιμήσεις Μνηστραϊκῶν κυπέλλων, ἀπὸ 30 λεπτὰ μέχρι δρ. 5

ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Πολύτιμος μελέτη ἐκ 200 σελίδων μὲ ἀρχαίας καὶ
νεωτέρας εἰκόνας ὑπὸ

A. N. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

Βιβλίον ἀπαραίτητον διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κατανοήσουν τὴν γένεσιν καὶ
τὴν ἐξέλιξιν τῶν Ἀγῶνων.

**Τέ εἶνε Πάλη, Δρόμος, Πυγμαχία, Δισκοβολία, Σκο-
ποβολία, Πένταθλον, Παγκράτιον κλπ.**

Οἱ ἐκ πάσης ἑλληνικῆς χώρας συρρεύσαντες διὰ νὰ παρακολουθήσωσι τοὺς
Ἀγῶνας, οἱ φίλαθλοι, οἱ φοιτηταὶ, οἱ μαθηταὶ, οἱ δημοσιογράφοι, οἱ ἰατροὶ, οἱ
δικηγόροι, ὅλοι οἱ λόγιοι τέλος καὶ ἐπιστήμονες πρέπει νὰ γνωρίζωσι πῶς ἐγεν-
νήθησαν οἱ Ἀγῶνες καὶ πῶς ἔφθασαν εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀκμῆς ταῦν. Ἐἴνε ἀνάγκη
ἐπίσης πᾶς τις νὰ γνωρίζῃ τοὺς μεγάλους ἀθλητὰς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος
καὶ τὰ ἀγωνίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκρίθη ἕκαστος ἐξ αὐτῶν.

Ἄλλα αὐτὰ μόνον ἀπὸ τὸ βιβλιοπωλεῖον τοῦ κ. Βερναρδάκη δύναται κανεὶς νὰ
τὰ μάθῃ.

Πωλεῖται εἰς ἅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ εἰς τοὺς ἐφημεριδωπώλας ἀντὶ δρν. 1.

Ἐπὶ καλοῦ χάρτου δεδεμένον δραχ. 2.

(Ἐκδότης : **I. Νικολαΐδης**)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Σάββατον, 8 Ἀπριλίου 1906

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΤΗΣ, ΑΣΤΡΑΠΗΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΙΚΗΤΗΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ

Ἡ «Ἀστραπή» ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐνισχύσῃ τὸ κατ' ἐξοχὴν
ἑλληνικὸν ἀγώνισμα τῆς ΠΑΛΗΣ καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι

νικητῆς εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο θὰ ἀναδειχθῆ Ἕλληνας ἀθλη-
τῆς, ἐδήλωσεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀ-
γώνων, ὅτι εἰς τὸν νικητὴν τοῦ ἀγωνίσματος τοῦτου προσ-
φέρει ὡς Βραβεῖον ἀργυροῦν καλλιτεχνικὸν στέφανον.

Τὸν στέφανον τοῦτον κτεσκεύασε τὸ τιμῶν τὰς Ἀθήνας
μέγα ἐργαστῆριον Χρυσοχοῦσας τῶν ἀδελφῶν Θεοφίλη, εἶνε
δὲ ἀριστοῦργημα τέχνης καὶ λεπτοτάτης ἐργασίας τῆς ὁποίας
τὸ μυστήριον μόνον τὸ πεφημισμένον τοῦτο ἐργαστῆριον
κίεταται.

Εἰς τοὺς δύο ἀδελφοὺς Ἀλιπράντας

Τ' ἀνάθρεψεν ὁ Βόσπορος, τὰ φίλησε τὸ κύμα,
τὰ ἄριασε, τὰ μύρωσε, τοῦ Βασιλῆα τὸ μνήμη
μὲ φλόγα ἐνθουσιασμοῦ, μὲ ἱερὰ λαμπάδα
καὶ τᾶστελε ν' ἀγωνισθοῦν σ' ἐλεύθερη Ἑλλάδα
Καυμένα Ἑλληνόπουλα, τὸ μάτι σας δακρύζει
ἀπὸ τῆς νίκης τῆ χαρὰ τὸ στήθος σας γεμίζει,
χαρὰ ἔς τὴν ποῦ οὐς γέννησε, μαγεύετε τοὺς πάντας.
Δόξα καὶ τρεῖς φοραῖς τιμὴ στοὺς δύο Ἀλιπράντας.
Ἡ Δάφνη ποῦ θὰ πάρετε διπλὴ ν' ἀνθοβολήση,
ποτέ της νὰ μὴ μαραθῆ, κελώρια νὰ βλαστήση,
νὰ σπείρετε, λεβέντες μου, τὰ τρίμματα τοῦ σπόρου
στὰ σκλαβώμενα χώματα, στοὺς τόπους τοῦ Βοσπόρου
νὰ κάμουν ρίζαις καὶ κλωνὰ χίλων λογῶν βλαστάρια
νὰ στείλουν νέους ἀθλητῆς, πανώρεσι παλληκάρια
γὰ κάποιον ἄλλο Στάδιον, σὲ ἄλλον μας Ἀγῶνα
ποῦ κάθε χρόνον κελαιδεῖ τι τὸ Μάρτη ἢ Χελιδόνα,
γὰ κάποιον ἄλλον οὐνεγα, γὰ κάποιους πόθους ἄλλους
περὶ τιμημένους καὶ τρανοὺς, περὶ ἱεροὺς, Μεγάλους.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ἡ ΔΟΞΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ποῖος, Πατρίδα μου, τὸ εἶπε πῶς ἡ Δόξα σου θὰ σβύσῃ;
'Ἄπ' τὰ πέρατα τοῦ Κόσμου, ἄπ' Ἀνατολὴ καὶ Δύσι
τρέχουν σήμερα νὰ ῥθοῦνε γιὰ τὸν εὐγενῆ Ἀγῶνα
χαιρετᾶνε τὴν Ἑλλάδα, προσκυνοῦν τὸν Παρθενῶνα.
Τοῦ Βορρᾶ τὰ παλληκάρια καὶ παρθένες τῆς Δανίας
τρυφερὰ ξανθὰ βλαστάρια τῆς Μεγάλης Βρεττανίας
Οὐγγροὶ, Γερμανοὶ, Γαλάται καὶ παιδιὰ τῆς Ἰταλίας,
τῆς Ἀμερικῆς τὰ τέκνα καὶ βλαστοῖτῆς Αὐστραλίας
ἀθλοῦνται τῆς κάθε χώρας καὶ λεβέντες διαλεγμένοι
ἀγωνίζονται στὴ χώρα καὶ στὴν γῆ τὴν τιμημένη
στὴν πατρίδα τοῦ Φειδίου, στὴν πατρίδα τοῦ Ἴκτινου
γιὰ τὸν στέφανον τῆς δάφνης, γιὰ τὸν κλάδον τῆς κοτίνου.
Νὰ Ἑλληνικὰ βλαστάρια, νὰ λεβέντες μας τῆς Κρήτης
ποῦ γιομάτους περηφάνεια μᾶς τοὺς στέλν' ὁ Ψηλορείτης.
Κύπριοι, Μικρασιῶται, νὰ παρέκει Μακεδόνες
ποῦ ἀλύπτητα τοὺς δέρονουν τῆς Σκλαβιάς βαρεῖς χειμῶνες
Νὰ καὶ Ἑλλήνες τοῦ Πόντου, νὰ καὶ Ἑλλήνες νησιῶται,
Χῖοι, Σάμιοι, Σμυρναῖοι, Θρᾶκες τόσοι Ἠπειρώται.
'Ἀπὸ κάθε γῆς γωνία, ὅπου εἶνε σκορπισμένοι
Σκλάβοι κι' ἐλευθερωμένοι
μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα, μ' ἐνθουσιασμοῦ λαμπάδα
ἔρχονται φιλοῦν τὸ χῶμα, χαιρετᾶνε τὴν Ἑλλάδα,
τρέχουνε ν' ἀγωνισθοῦνε εἰς τὸ Στάδιο τῶν ἀγῶνων
γιὰ ἑλῆ τὰς Ὀλυμπίας, γιὰ τὴ δάφνη τῶν προγόνων.
Τρεμοσειοῦνται Παρθενῶνες στὴ χαρὰ τοὺς τὴ μεγάλην
λοῦλουδα παλῆν φυτρώνουν
Ξαναδλέπ' ὁ Ἰαισός μας ταῖς παλῆνας τοῦ μέραις πάλι
καὶ αἱ δάφναις του φουντώνουν,
Βασίλεις τρανοῦς, μεγάλους ἢ Ἀθῆνα μας ξενίζει,
κυανόλευκος σημαία γιὰ τιμὴ τοὺς κυματίζει
'Ἐρχονται χιλιάδες κόσμος καὶ τὸ Στάδιο στενάζει
καὶ σκιρτᾷ ὁ Ὑμηττός μας στὴ χαρὰ κι' ἀναγαλιάζει.
καὶ ἀδέρφια σκλαβωμένα καὶ ἀδέρφια σκορπισμένα
κυανόλευκος σημαία τὰ σκεπάζει μαζεμένα
ἄπ' τὰ πέρατα τοῦ κόσμου στὴν ἐλεύθερον πατρίδα
μὲ ἀπόκρυφῆ ἑλπίδα,
Κύττα μάτια δουρκωμένα, κύττα δακρυμένο βλέμμα!..
μὴν εἶν' ὄνειρο καὶ ψέμμα;....
Στὴν ἐλεύθερον Ἑλλάδα περπατοῦνε ὄλ' ἀντάμα

ΤΙ ΕΙΠΕΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ

Ἡ πρόποις τὴν ὁποίαν ἤγειρεν ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὸ δοθέν ἐν τοῖς Ἀνακτόροις πρόγραμμα εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν κυβερνήσεων καὶ τοὺς ἀθλητὰς ἔχει ὁς ἑξῆς :

Αἰσθάνομαι ὅπως ἰσχυροῦσαν χαρὰν, ὅτι βλέπω συνθηροσμένους ἐνταῦθα περὶ ἐμὲ τοὺς ἀντιπροσώπους ὅλων σχεδὸν τῶν Ἑθνῶν παρ' οἷς ἐνασκαίεται ἡ Γυμναστικὴ καὶ ἡ ἀθλητικὴ. Εἶνε μεγάλη τιμὴ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅτι ἡμελλήθησαν πάντες ν' ἀξιώθωσι τοῦ ἐπάθλου τῆς νίκης ἐν Ἀθήναις. Αἱ ἀναμνήσεις τῆς ἀρχαιότητος, ἡ φιλογένεια τοῦ Ἀθέρωφ καὶ ὁ ζῆλος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀποδεικνύουσι τὴν πρωτεύουσαν μου ὡς τὴν κατ' ἐξοχὴν πόλιν, ἣτι, δύναται μετὰ θάρρους νὰ ξενίξῃ τοὺς ἐπιεμένους ἀθλητικῶν σφετέρων. Παρ' ὑμῶν ἐπιτροπεύοντων τὰς διεθνεῖς γνώμας περὶ πάντος ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὴν γυμναστικὴν καὶ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ ἀθλητισμοῦ ἀναμένομεν νὰ ἀποφανθῆτε ἐν οἷς ἀγῶνας οὐδὲ συμφῶνδὸς πρὸς τοὺς Νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου διαωργάνωσεν ἡ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ υἱοῦ μου καὶ Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ Ἐπιτροπῆ ὑπήρξαν ἐπιτυχεῖς. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποσον θεωρῶ ἐγὼ χρέος μου καὶ χαρὰν μου εἶνε ἡ ἔκφρασις τῆς εὐκρινεοῦς εὐχαριστίας μου ὅτι ἐσπεύσατε ἐκ πάσης γωνίας τοῦ κόσμου ἵ' ἀταπακρεθῆτε εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἑλλάδος. Δύνασθε δὲ νὰ εἰσθε βέβαιοι, Κύριοι, καὶ ν' ἀναγγεῖλητε τοῦτο ἐκ μέρους μου εἰς πάσας τὰς Κυβερνήσεις, τὰς Ἐπιτροπὰς, τοὺς Συνδέσμιους καὶ τοὺς Συλλόγους οὐδὲ ἀντιπροσωπεύετε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλεία καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπήρξαν εὐτυχεῖς, ὅτι σὰς εἴχομεν κατὰ τὰ ὥραιας ταύτας ἡμέρας ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ὅτι τὴν αὐτὴν χαρὰν αἰσθανόμεθα καθ' ἕναστον τέταρτον ἔτος, καθ' ὃ συμφῶνως πρὸς τὸν Νόμον τοῦ ἡμετέρου Βασιλείου ἡ Ἑλλὰς θὰ ἔχῃ τὴν εὐχάριστον εὐκαιρίαν ν' ἀνανώσῃ τοὺς δεσμοὺς μετὰ πάντων τῶν ἔθνων μεθ' ὧν εὐτυχεῖ νὰ συνεργάζηται ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κροῦδου.

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ

ΤΙ ΕΙΠΕΝ Ο ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ

ΑΔΕΣΜΟΝΕΤΟΣ ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας

Ἐδουάρδος κατὰ τὸ χθεσινὸν γεῦμα, τὸ ὅποσον ἐδόθη εἰς τὰ Ἀνάκτορα ἐξέφρασθη μὲ τσοῦν ἐνθουσιασμὸν περὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ὥστε ὀλόκληρος ἡ Αὐλὴ τοῦ

Βασιλέως μας έμεινεν κατά πληκτός.

Ο Βασιλεύς Έδουάρδος είπεν ότι ούδέποτε παρέστη προ τοιούτου θεαματος. Διέκρινε την αρχαίαν Ελλάδα αναζησασαν χθές είς τό Στάδιον και τοδς άπογόνους αύτης με έσραν συγκίνησεν ανευφημοδντας και χειροκροτοδντας.

Ο βασιλεύς τής Άγγλίας προσέθηκεν, ότι ούτε ήδύνατο να φαντασθί τοιοδτον θέαμα μυριάδων λαοδ είς τό πάλλευκον Στάδιον, άποτελοδντος υπερθωυμασιον θύμπλεγμα, το όποτον μόνον χρωστήρ υπερόχου ζωγράφου ήδύνατο ν' αποτυπώσθ.

Ο Βασιλεύς Έδουάρδος άπεκάλεσε μαγαίαν ό,τι είδε χθές και άπριφράστως έδηλώσεν είς τόν βασιλέα μας, ότι έξερχόμενος του Στάδιου υπό τό μυριάστομα. έκείνα ζήτω, ήτο σφόδρα συγκινημένοι.

Ο Βασιλεύς Έδουάρδος έξέφρασε την ύψηλήν του έπιθυμίαν να συνεχισθώσι και σήμεραν οι άγώνες, όπως παρασθί είς αύτοδς.

Τήν έπιθυμίαν ταύτην του βασιλέως τής Άγγλίας έσπευσε να έκανοποιήσθ ό Διάδοχος ως πρόεδρος τής Έπιτροπής και δια τοδτο έπαναλασάδωνται οδτοι σήμεραν μεταβληθέντος του προγράμματος.

Οί τοιοδτοι λόγοι του βασιλέως τής Άγγλίας εύρέως συνεζητοδντο σήμεραν είς τοδς Αύλικοδς κύκλους και μεθ' υπερηφαναίας έπαυλάμθαναι αύτοδς.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟ Γ' ΕΥΜΑ

Η κατά τό γεδμα του Άκταίου προσφώνησας του Διαδόχου, εκ μέρους του Βασιλέως, πρδς τοδς πρεσβευτάς των διαφόρων κρατών έχει ως έξής έν περιλήψει.

«Αοιζόμεθα εύτυχείς ότε αναζησασών των Όλυμπιάδων λαμβάνομεν την εύκαιρίαν να φιλοξενώμεν είς την πόλιν ταύτην, την έδραν του αρχαίου πολιτισμου, τοδς άπο πάσης γωνίας γής σπεύσαντας ένα έν εύγενή αμίλλη διαμφισθητήσουν τόν κόττινον τής νιλης. Τοδτο δέ βεβαίως ύφείλεται είς τας Έμετέρας ενεργείας.

Ως πρόεδρος τής έπιτροπής των Όλυμπιακών άγώνων σάς εύχαριστώδισαιτέρως και σάς συγχαίρω δια την προθυμίαν σας ταύτην.

Άλλά πρδς τούτοισ σάς διαβεβάξω τά αισθήματα τής αγάπης και τής εύγνωμοσύνης τά όποια τρέφει πρδς Έμείς πάντας και πρδς τοδς άθλητάς των εύγενών έθνών τά όποια αντιπροσωπεύεται έν ταυθα. ό Ελληνικός Λαός.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ

Τόν Διάδοχον άντεφώνη.

σεν εκ τῶν πρεσβευτῶν ὁ τῆς Τουρκίας ὡς ἐξῆς:

—Καὶ ἡμεῖς εἰμεθα εὐγνώμονες διὰ τὰ εὐλεκερινῆ καὶ ἐνθουσιώδη αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρὸς τοὺς ξένους ἀθλητὰς καὶ τὰς περιπονήσεις αἰτινας πρὸς αὐτοῦς ἐπεδαψιλεύθησαν.

Ἡ ἀναβίωσις τῶν Ὀλυμπιάδων εἶθε νὰ γίνῃ αἰτία ἐ-

νὸς δεσμοῦ στενοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔθνων.

Εὐχαριστοῦμεν ἰδιαίτερος τὴν Π. Ῥψηλότητα διὰ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἐκφρασθέντα ἐκ μέρους τοῦ Πατρὸς Του αἰσθήματα.

Εἶτα ὁ κ. Πρεσβευτῆς εἶπε καὶ ἄλλα τινα μεθ' ὃ ἐληξε τὸ γέθμα καὶ οἱ κεκλημμένοι ἀπῆλθον.

ΟΙ ΕΠΑΙΝΟΙ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΜΑΣ

Εἶνε κατὰ τι πλεόν παρά ἐνθουσιώδεις αἱ ἐκφράσεις τῶν ξένων περὶ τῶν ἀθλητῶν μας.

Βεβαίως αὐταὶ εἶνε καὶ ἀπόρροια φιλελληνισμοῦ καὶ ζήτημα ἀρότητος φιλοξενουμένων πρὸς φιλοξενούστας.

Καὶ ὅμως τὰ λεγόμενα ὑπὸ τῶν ξένων μας δὲν εἶνε καὶ ἀπολύτως ἀνακρίβη.

Ἔχομεν σώματα ἀθλητῶν, μὲ διάπλασιν κορμιῶν καὶ μυῶνων ἀπαράμιλλον καὶ ἀμφοισθητοῦσαν τὰ πρωτεία πρὸς ὅλα σχεδὸν τὰ ἄλλα ἔθνη, ἀλλὰ δυστυχῶς μᾶς λείπει ἡ ἐξάσκησις, καὶ τοῦτο, διότι ποτὲ τὸ ἐπίσημον Κράτος δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποκαύσῃ τὸν πρὸς τὸν ἀθλητισμὸν ἔρωτα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἀφειδέντων τῶν πάντων εἰς μόνην τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν.

Ἄς γίνῃ ἤδη ἐκαίνο, τὸ ὅποῖον δὲν ἔγεινεν ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰς τὸν μέλλον ἔχομεν καρποὺς ἀγλαοῦς.

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΞΕΝΟΙ ΜΑΣ

Περιέρχονται τὰ ἱερὰ ἐδάφη τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπισκέπτονται τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως οἱ Βα-

σιλεῖς τῆς Ἀγγλίας. Καὶ ἀπὸ παντοῦ μένουσι ἐκπληκτοὶ πρὸ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἱεροῦ ἄστεως καὶ τῆς Ἰσπεφάνου πόλεως. Ὅτε ἀντίκρουσε χθὲς τὸ πάλλευκον καὶ ἀπαστράπτων ἐν τῇ αἴγλῃ τοῦ ἀπτικοῦ ἡλίου Στάδιον ὁ ἰσχυρὸς Βασιλεὺς ἔκθαμβος καὶ κατὰ πληκτος στραφεὶς πρὸς τὸν παραπλευρῶς αὐτοῦ ἰστάμενον Βασιλέα μας εἶπε!

— Αὐτὸ εἶνε τὸ ὄγδοον θαῦμα τοῦ κόσμου!

Καὶ αὐταὶ μόνον αἱ λέξεις ἀρκοῦν διὰ νὰ δώσουν ἔννοιαν σαφῆ τοῦ θαύματος καὶ τῆς καταπλήξεώς του.

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀμερικανικῆς ομάδος κ. Σούλιβαν. ὅστις εἶνε ὁ πρωτοστατῶν ἐν Ἀμερικῇ εἰς τὰ ἀθλητικά, εἶχε καὶ αὐτὸς ἄλλοτε τὴν γνώμην καὶ ἐπέμενε δπως οἱ

Ὀλυμπιακοὶ τελοῦνται κατὰ τετραετίαν εἰς μίαν τῶν πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης.

Ὅταν ὁμοῦς ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἶδε τὴν ὥραιαν μᾶς πόλιν, τὸ πάλλευκον Στάδιον εἶπε προχθές τὰ ἐξῆς πρὸς τὸν Διάδοχον.

— Ὅμολογῶ ὅτι ἠπατήθην νομίζων ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ τελεσθοῦν οἱ ἀγῶνες καὶ ἀλλαγῶ.

Ἐνομίζον ὅτι αἱ Ἀθηναὶ ὡς πόλις ὑστέρον τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ δὲν θὰ συνεκεντρουν τὸν κόσμον.

Ἄλλ' ὅταν εἶσαν τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ὠραιότητα τῆς πόλεως ἐπὶ τὸν ἀφαστον μεγαλοκρέπειαν τοῦ Σταδίου σας καὶ προ παντός τὸν μέγαν τὸν ἀπειρον ἐνθουσιασμόν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν πρὸς τοὺς ξένους εὐγενεῖαν καὶ τὴν μεγάλην φιλοξενεῖαν τοῦ ἐπίσθην πλέον ὅτι ἀδύνατον τοῦ λοιποῦ οἱ ἀγῶνες οἱ Ὀλυμπιακοὶ νὰ τελεσθοῦν ἀλλαχῶ.

Καὶ πρῶτος θὰ συνηγορήσῃ ὅπως καθιερωθῆ πλέον ὀριετικῶς καὶ ἀμετακλήτως ἵνα ἐν Ἀθῆναις τελοῦνται οὐτι κατὰ τετραετίαν.

Ἡ ΕΛΛΑΣ

ΕΔΡΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ

ΑΓΩΝΩΝ

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

Μετὰ τὴν πλήρη καὶ τελείαν ἐπιτυχίαν, ἣτις ἔσπευσε τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας οἱ ξένοι ἀντιπροσωποὶ τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς γῆς ἀντηλλαξάντων γνώμας καὶ οἰκτιροῦσας περὶ τοῦ ποτε καὶ ποῦ θὰ τελεσθοῦν οἱ νέοι Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.

Ἐξ ἄγνωστον ἐν Παρισίοις ἐδρῆσαι μὲτα διεθνῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς τελείωσιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων ὑπο τὴν προεδρίαν τοῦ παραδουξοῦ βασιλοῦ Κουμπερτεν.

Ὁ κύριος αὐτοῦ εἶχε προσ-

κληθῆ ὑπο τῆς ἰδιοῦς μᾶς ἐπιτροπῆς νὰ καταλεθῇ εἰς Ἀθῆνας καὶ παραστῆ εἰς τοὺς ἀγῶνας. Ἄλλ' ἔχων ὑπ' ὄψει ἀπ' ἑνὸς μὲν τὴν πλήρη ἀποτυχίαν τῶν ἐν Παρισίοις ἀγῶνων, ἀπ' ἑτέρου δὲ προμαντευσάντων τὴν τελείαν ἐπιτυχίαν τῶν ἐν Ἀθῆναις προσεπιτεθῆ πάλιν τῶν ἀσθενῶν καὶ δὲν ἦλθε ! !

Καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως ταύτης ἐπέσθησαν πλέον τελείως καὶ ἀνεκοινώσαν τοῦτο εἰς τὸν Διάδοχον, ὅτι οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες δὲν εἶνε ὑ-

ηθδωιν υπό τῆς τύχης ἐν τῇ Σταδίῳ
καί οἱ μὴ ἐπαρκῶς ἐπιτυχόντες μέχρι
τοῦδε Εὐρωπαϊκοὶ λαοί.

Αἱ ΑΘΗΝΑΙ ἐλέγχουν τὸν ἀκαιρον
ἐνθουσιασμὸν καὶ τὰς ἀσκήτους φωνα-
κείας ὑπὲρ τῶν Μακεδόνων ἐν ᾧ ἀρ-
κοῦν δι' αὐτοὺς αἱ ἐκδηλώσεις τοῦ λα-
κοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Τὸ ΑΕΜΠΡΟΣΘ γράφει, ὅτι ἡ νίκη
ἐκτὼ Ἑλλήνων ἀθλητῶν διαβρῦνται
τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, πρέπει ὅμως
νὰ γνωσθῆ, ὅτι ἡ νίκη παρακολουθεῖ ἐ-
κείνους, οἵτινες διὰ μακρὰς προπονή-
σεως ἐγένοντο ἀξιοὶ αὐτῆς.

Τὸ ΑΑΣΤΥ γράφει, ὅτι τὰ πράγ-
ματα μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ ἐφαρμόσω-
μεν καὶ ἐδῶ τὴν Σουηδικὴν γυμναστι-
κὴν.

Ὁ ΑΧΡΟΝΟΣ ἐκφράζει τὴν ἀκο-
ρίαν πῶς ἡ Τουρκία ὄθει τὰ πράγματα
εἰς σύγκρουσιν μετὰ μεγάλης Δυνάμεως
ὡς ἡ Ἀγγλία.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἦρχισαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες
ἡ μεγάλη αὕτη πανηγυρὶς τῆς νεωτέ-
ρας Ἑλλάδος, διὰ τῆς ὁποίας αὕτη

ἐπιδικᾷ τὴν ἀνα-

διωσιν τῶν κλασικῶν

ἡμερῶν τῆς ἀρχαιο-

τητος, ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἦτο μεγάλη καὶ
ἐνδοξος. Εἶνε μεγίστη τιμὴ διὰ τὰ
ἔθνη τὰ ἔχοντα νὰ ἐπιδειξῶσι παρελ-
θούσας ἀμέγας δόξας καὶ εὐκλείας
καὶ ἐπι μεγαλτέρα οἱ αὐτὰ εἶνε ὅτι
ἀναμνησκονται τῶν ἡμερῶν αὐτῶν
καὶ δὲν φαίνονται ἀμνήμονα πρὸς
τοὺς προγόνους τῶν.

Συνέρρουσαν κατὰ τὴν Ἑθνικὴν

ταύτην πανηγυρίαν ἔξοι ἐκ πάντων
τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ὅπως προ-
σκυνήσωσι τὴν μητέρα τοῦ πολιτι-
σμοῦ, ἥτις πρῶτη συνέστησε τοὺς
Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας καὶ ἥτις πρῶτη
τῆ ἐδείξεν, ὅτι ἐγνώριζε νὰ κινῆται
ὄχι μόνον τὸ πνεῦμα ἀλλὰ καὶ τὸ
σῶμα.

Οἱ ἀγῶνες δὲ σήμερον ἔχονται κατὰ
σκοπὴν ἐθνικῶν διῶσεων. Ἐπειδὴ
αὐτὰ οὐκ ἐπὶ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀρ-
χαιοῦν ἀναμνησκόμενοι, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν ἐξ-
εὐλιστικὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀρχαιοῦν ἀναμνησκόμενοι
καὶ ἀντιλήσωσι
ὄνταν μιν δια τὸν μέγαν ἀγῶνα, δια
τὸν ὅποιον προπαρασκευάζεται ὁλο-
κλήρως ὁ Ἑλληνισμός, ὁ πανταχό-
θεν ἀπελωμένος ὑπὸ ἔχθρων.

Διὰ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων συ-
νεχίζεται τὸ μέγα ἔργον τῶν προγόνων ἡμῶν.

ΦΛΙΚ

ΑΓΩΝΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Καὶ ἴση δὲ ἐπεραιώθησαν οἱ Ἀ-
γῶνες οἱ σωματικοὶ ἔρχονται ὡς κα-
τακλείς τούτων καὶ οἱ Ἀγῶνες τοῦ
πνεύματος. Καὶ ἐνῶ ἀπὸ τῆς θν. ἰε-
λης τοῦ παλλεύκου ἡμῶν Σταδίου θὰ
διδάσκηται τοῦ Σοφοκλέους τὸ δρι-
στούργημα, μετὰ τὸ πέρας τῆς πα-
ραστάσεως καὶ ἀπὸ τῶν βαθμίδων
τοῦ καλλιμαρμάρου Ζαπτείου θὰ ἀ-
κοῦνται ἡ κεραννιδίης φωνῆ τοῦ ἐμ-
πνευσμένου ποιητοῦ μας Πανᾶ προσ-
φωνοῦντος τοὺς Ὀλυμπιονίκας. Ἐ-
πικριστοῦμεν τὴν ὄρασαν ἰδέαν καὶ ἐ-
πιπλάσασθε νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ
λαμπρὸν αὐτοῦ ποίημα.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ ΗΜΕΡΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΟΞΗΣ

Αἱ Ἀθῆναι συγκεντροῦσαι τὴν ἰδέαν ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πανηγυρίζουσι ἀπὸ τῆς χθὲς μεγάλην παγκόσμιον ἑορτὴν, τὴν εὐγενεστέραν ἴσως ἐξ ὅσων δύνανται νὰ ὑπάρξουσιν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἔχει τὴν καταγωγὴν τῆς ἀπὸ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς περιφανοῦς ταύτης κοιτίδος τοῦ πολιτισμοῦ. Ἦτο τὸ ἀποτελεσματικὸν τῆς ὑπερέτρας κατ' ἀνθρώπον ἀγωγῆς, ἡ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ὅπως ἐν αὐτῷ ἵνοικῆ ἡ τελειότερα ψυχὴ. Ἦτο ἐξ ἄλλου ἑορτὴ ἀδελφώσεως, ἀπολύτως εἰρηνικῆ, ἑορτὴ ἐκεχειρίας, ἡ ὁποία ἐτελεῖτο εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ὠραιότερας τῆς Ἑλλάδος τοποθεσίας, εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Ὀλυμπίας, ὑπὸ

τα δῆματα τῶν ἀρχαίων Θεῶν, εἰσίντες ἐπώπτευσον τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπίνου κάλλους ἐν μέσῳ τῶν καλλωνῶν τῆς φύσεως. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἀναζῆ σήμερον ἐν Ἀθῆναις εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον. Ἡ ἀρχαία Ἑλλάς ἀπὸ τῶν ἐνδόξων ἱερειῶν, ἐκεῖ ὅπου περισσότερο διὰ τῶν μνημείων καὶ τῶν συμβόλων ἀναζῆ ἐκ τῆς κέρρας τοῦ παρελθόντος, γίνεται καὶ αὖθις τὸ κέντρον τῆς εὐγενοῦς ταύτης ἀμιλλῆς. Ἡθικῶς, οἱ προσελθόντες νὰ ἀγωνισθῶσιν τὸν εὐγενέστερον τῶν ἀγῶνων, νὰ ἐπιδείξουσιν τὸ γενναῖον φρόνημα καὶ τὴν ἀγνήν ψυχὴν ὑπὸ τὴν χάριν τῶν ὠραίων καὶ ἀλκίμων σωματίων, εἶνε τέκνα τῆς. Ὁ κόσμος εἶνε σήμε-

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΣΑΜΑΡΑ

Τὸ καίμενον τοῦ ἀνακρουσθέντος ὕμνου τοῦ Σαμάρρα ἔχει ὡς ἔφη. Ἀρχαῖον πνεῦμα ἀθάνατον, ἀγνὴν πατέρα τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ τ' ἀληθινοῦ, κρείττα, φανερώσου κι' ἔστραψ' ἰδῶ πέρα στὴ δόξα τῆς δικῆς σου γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ.

Στὸ δρόμο καὶ στὸ κάλαμα καὶ στὸ λιθάρι

τῶν εὐγενῶν ἀγῶνων λάμψε τὴν δρυμὴν καὶ μὲ τ' ἀμάραντο στεφάνωσας κλωνάρι καὶ σιδερένιο πλάσε κι' ἔξιο τὸ κεράρι.

Κάμποι, βουνὰ καὶ πέλαγα φέγγουσιν μαζὶ σου

ὅσῳ ἕνας λευκοκόρυφος μάγας ναῖς, καὶ τρέχει στὴν ναῖν ἰδῶ προσκολλητῆς σου, ἔρχαιον πνεῦμα ἀθάνατον, κάλε λαβὴ!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ἀπασι καθώς και πάντα τὰ ἀπειτούμενα, μέσα πρὸς τει-
λειότεραν και μεγαλοπρεπε-
στέραν τέλει αὐτῶν.
Ἐκ πρώτης αὐτῆ τῶν κ.κ.
Μπλάν και Φοβλιόαν θὰ
γέλῃ δε, ἐπισημαίνων δεκτὴ
και εὖτω ἀναδιόντων πλέον
οριστικῶς τῶν Ὀλυμπιακῶν
Ἀγῶνων εἰς ἰσθμιακαὶ κατὰ
τετραετία θὰ συγκεντρουθῶν
μυριάδας ξένων.
Δὲν εἶνε δὲ ζήτημα ὅτι
κατὰ τὴν ἐπιφύλαξιν αὐτῶν

μοι ὄλου, τὴν ὅποιαν ἠπέ-
λησαν πρὸς στήλην τὰ βάρ-
βαρα τῶν Περσῶν στήλη-
Φῶ γλυκὸς και τεμημένος ἐ-
θάνατος τοῦ πολυματοῦ ἐ-
κένου ὅστις δρομαίως κατέ-
θῶν ἐκ Μαραθῶνος ὅπως ἀ-
ναγέλει τὴν μεγάλην Ἑλλ-
ἀνικὴν νίκην ἔπεσε νεκρὸς
ἔφου ἐπρόφθασε νὰ εἴπῃ εἰς
τοὺς ἀρχοντας τῶν Ἀθηναίων
τὴν λέξιν ἔ Ν ε ν κ ἠ κ α
μ ε ν ?

Ἄλλα αὐτὰ ἔχουν προσδώ-
σει, τὴν αἴγλην και τὸσον
ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸ Ἑλλη-
νοπρεπὲς ἀγώνισμα, ὥστε ἡ
τιμὴ ἡ μεγάλη ἦεν περιέβαλε
τὸν πρῶτον Ὀλυμπιονίκην
τοῦ Μαραθῶνιέου τὸν Λ. Ο. Ὀ-
η γ, φάσασα μέγρε τῶν ἀπω-
τάτων ὄρων τοῦ κόσμου δι-
ἠγειρεν εἰς ὄλους τοὺς ξένους
τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γένωαι και
αὐτοὶ Ὀλυμπιονίκαί ἐν τῷ
δρόμῳ τοῦτῳ και νὰ τρέξω-
σιν, ἀπαξ ἕστω ἐπὶ τοῦ ἐνδὸ-
ξου ἔδαφους ὅπερ ἐπὶ τῶν
μὲ τὸ αἶμα τῶν οἰ ἡρώων ἔ-
κεῖνοι οἱ πεσόντες ὑπὲρ τῆς
ἐλευθερίας. Καὶ δε' αὐτο
ἀπὸ ἐτῶν τῶρα πάντες αἰθρο-
μῶν τοῦ κόσμου ὄλου, ἐγυ-
κῶν ἔσονται και προεπονούντο
ἐπὶ μετ' ἀνυπομονησίας ἀνα-
μένον τὴν μεγάλην ἡμέραν
τῆς αὔριου ?

Νικηροπύτης, Νικολουδάκης

Η ΑΥΡΙΑΝΗ ΗΜΕΡΑ

ΟΙ ΜΑΡΑΘΩΝΙΕΙΟΙ

Η ΣΥΓΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΑΙ ΦΟΒΟΙ

ΤΑ ΑΛΛΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Ἐκ προσιμωτέρα ἀλλὰ και
ἡ ὄριμωτέρα ἡμέρα τοῦ Στα
δίου θὰ εἶνε ἡ αὔριανή.
Διότι κατ' αὐτὴν πρόκειται
νὰ τελεσθῇ ὁ ἐλληνοκώτατος
ἄγρων ὀμια ρ α θ ὠ ν ε ι ο ς.

Ντάβαρης, Φεραχουλάκης,
Φιωτάκης, Πωλημένος, Σο-
λιδάκης, Ρωσάδης, Στα-
μούλης και Τζελεποπούλος.

ΕΚ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ

Ἐκ δὲ τῶν ξένων ὁ Αὐστρα-
λὸς Μπλάν, οἱ Ἀμερικανοὶ Μπο-
νάζ, Κόν, Φόρσαχ, Φράνκ, Φό-
σίλερ, Σπρίγκ, Σούλδαν.
Οἱ Ἀγγλοὶ Κόρνελυ, Σούφ-
δελ, Κάρμακ, Δάλυ, Ντιζόν,
Χάρπερ, Βέμπερ.
Οἱ Γάλλοι, Μπονὲρ, Φιλιάλλο,
Ροφῆς.
Οἱ Σουηδοὶ Μπέργεδαλ, Λέγγ-
κιστ, Σβάνπεργ, Στρόμπεργ, Σάρ-
ρος.
Οἱ Ἴταλοὶ Παγλιάντ, Ρέφι-
Οἱ Γερμανοὶ Μούλερ, Σένεκ.
Οἱ Δανοὶ Δόρνετζεν, Νέλσων,
Ὀλσεν.
Ὁ Βέλγος Λεσάζ.
Οἱ Νορδικοὶ Μπράξ, Σκού-
λεροκτ.
Ὁ Βοεμὸς Μπεσύνσκη, οἱ
Καναδοὶ Οὐγγ και Σέριγκ, ὁ Αὐ-
στριακὸς Κρίστον και ὁ Αὐστρα-
λὸς Οὐάτλεϋ.

ΠΟΙΟΙ ΟΙ ΕΠΙΦΘΟΙ

Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐπιφο-
βώτεροι εἶνε ὁ Κουτουλάκης

καὶ φιλοῦνται ἀδελφωμένα μὲ παράπονο, μὲ κλάμμα,
 Ποιὸς ποτρίδα μου τὸ εἶπε πῶς ἡ Δόξα σου θὰ σβύσῃ ;
 Εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, στὴν Ἀνατολὴ καὶ Δύσι
 τ' ὀνομά σου θ' ἀντηχήσῃ.
 θάρρη μέρα ποῦ ὁ Κόσμος θὰ τὴν ξαναἰδῇ καὶ πάλι
 τὴν Ἑλλάδα μας Μεγάλῃ.

ΘΩΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΠΑΘΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ὁ Δήμαρχος κ. Μερκούρης ἀνεκοίωσε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ὅτι ὁ Δῆμος Ἀθηναίων προσφέρει ὡς Ἐπαθλον διὰ τὸν νικητὴν τοῦ Μαραθωνείου δρόμου θαυμασίον καλλιτέχνημα τοῦ γλύπτου κ. Γ. Βρούτου, παριστῶν τὴν πολιοῦχον Ἀθηῶν γεγλυμμένην ἐπὶ λευκο-

τάτου Παρίου μαρμάρου.

Τὸ ἀγαλμα ἔχει ὕψος 1.20 τοῦ μέτρου καὶ θὰ φέρῃ εἰς τὴν βᾶσιν τὴν ἐπιγραφὴν: «Ὁ Δῆμος Ἀθηναίων τῷ νικητῇ τοῦ Μαραθωνίου δρόμου κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τοῦ 1906».

Τὸ ἀγαλματὸς εἶνε μεγάλη

ΧΡΟΝΙΚΑ

Τελείως πορνημὴ ὁ ἀνδριάς τοῦ ἔθνικοῦ εὐεργέτου Ἀδέρωφ, ὁ πρὸ τοῦ Σταδίου ἐστημένος καὶ οὐ-

Ο ΑΒΕΡΩΦ

δὲ κἄν ἡ ἐπιτροπὴ ἤξισε ν' ἀναγράψῃ ἐν τῷ ἐπισήμῳ προγράμματι ἐργετὴν στέψως.

Καὶ μένει οὕτω ὁ ἀνδριάς τοῦ ἔθνικοῦ εὐεργέτου τελείως περιφρονημένος, ὁ ἀνδριάς ἐκείνου ὁ ὁποῖος τόσα ἐξοπλήθησαν ἑκατομμύρια διὰ τὸ Στάδιον.

Καὶ περιεφρονήθη ὁ ἀνδριάς τοῦ ἔθνικοῦ αὐτοῦ εὐεργέτου μέχρι τοῦ

σημεῖου ὥστε ἐπὶ τοῦ βάρου αὐτοῦ οὐδὲ νὰ ἀναγραφῇ κἄν τὸ ὄνομά του.

Καὶ εὐρέθη μὲν εἰς ἀγιοπαις ὁ ὁποῖος ἐστῆσε τὸν ἀδριάντα, δώσας οὕτω ἰσχυρὸν γάπισμα κατὰ τῶν ἀρμοδίων, ἧτις τὸ πρῶτιστον καὶ κυριώτερον παρημέλησε καθῆκον τῆς.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν Ἀγῶνων, μετὰ τὴν στέψιν τῶν Ὀλυμπιονικῶν ἄς εὐρέθη εἰς ἐπίσημος ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ βάρου καὶ νὰ εἶπῃ ὀλίγας λέξεις καὶ νὰ στέψῃ τὸν ἀδριάντα τοῦ Ἀδέρωφ.

Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶνε τὸ πρῶτιστον

καθηκον των λαων, τοσον προς τους
ηρωας του οδου και προς τους ευερ-
γετας του.

Μη θελήσωμεν να δειχθώμεν προς
τους ξένους αγνώμονες, προς τον
μέγαν εθνικόν ευεργέτην τον ανα-
μαρμαρωτῶν του Σταδίου.

Μη φαινόμεθα φειδωλοὶ προς ένα
στέφανον ἐλάτας δι' ένα τιπούτον
ευεργέτην. Ένα δέ μέγα εὖγε χρειά-
ζεται εἰς τὸν κ. Φαρδοῦλην και τοὺς
ἐργάτας τοῦ Πειραιῶς οἱτινες ἀνέ-
λαβον νὰ στεφανώσουν τὸν ἀνδριάν-
τα τοῦ Ἀβέρωφ.

ΦΑΙΚ

ΑΒΕΡΩΦ

Τὸ ὄνομα, αὐτὸ τοῦ μεγα-
λου Ἐθνικοῦ ευεργέτου οὐδόλωις
ἀκούεται κατὰ τοὺς ἐν τῷ Στα-
δίῳ ἀγῶνας, αὐτοῦ ὅστις τόσα

ἐκατομμύρια ἐδαπάνησε διὰ τὴν
ἀναμαρμαρώσειν τοῦ χώρου ἐκείνου
ὅπου σήμερον συνέρχονται ἐκ πάν-
των τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ὅπως
ἐπιδειξῶσι τὰς ἐν τῇ γυμναστικῇ
προόδους των.

Ἐκτός τοῦ ὅτι ὁ ἐξωθεν τοῦ
Σταδίου ἀνδριάς αὐτοῦ δὲν ἐστε-
φανώθη, παράλειψις ἐγκληματικῆ
τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδὲ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἔχει χαραχθῆ εἰς τὸ βάθρον,
ἀγνωστον διὰ τίνα λόγον, και οὕτω
διὰ τοὺς πολλοὺς ὁ πρὸ τοῦ Σταδίου
ἀνδριάς εἶνε ἀνώνυμος, μὴ γνω-
ρίζοντας ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ μέγας
εθνικὸς ευεργέτης.

Τοῦλάχιστον εὐγνωμοσύνη ὀφεί-
λεται πρὸς τοὺς ευεργέτας !!!

ΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

**ΘΑ ΣΤΕΦΑΝΩΣΟΥΝ
ΤΟΝ ΑΒΕΡΩΦ**

Η ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΑΝΑΡΓ. ΦΑΡΔΟΥΛΗ

Η ΣΕΜΝΗ ΕΟΡΤΗ

Η ΔΙΑΔΗΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Μετὰ τὴν στέψιν τοῦ Ἀβέρωφ και τὴν τέλεσιν τοῦ Μαρα-
ωνίου δρόμου τὰ ἐργατικὰ Σωματεία μετὰ τῶν σημαίων

ρον εις την αντίληψιν τῆς έκπολιτιστικῆς καταστάσεως μεγαλειότερος ἢ τότε. Ἄλλ' ἂν ἡ έκτασις τοῦ πολιτισμοῦ περιλαμβάνει ὅλην τὴν γῆν καὶ τοῦτο εἶνε ἔργον ἐκείνης, τῆς κοινῆς καὶ ἀλησμονήτου μητρὸς καὶ τὰ προσερχόμενα ἀπὸ μακρὰν τέκνα εἶνε γνήσια αὐτῆς τέκνα. Τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐποδηγέτησεν αὐτὰ εἰς αὐτῶν τὴν ἀληθῆ ὁδὸν τῆς εὐζωίας. Τὸ πνεῦμα, τὸ ὅποιον ἀπέμεινεν ἀθάνατον διὰ μέσου τῶν ἐφημέρων καταστροφῶν καὶ τῶν προσωρινῶν θανάτων. Ὅποια συναίσθησις χαρᾶς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων ἡρώων! Ἐπανευρίσκουν ἀκριβῶς αὐτὸ ἐκείνο τὸ ἔδαφος, ὅπου ἔθαλε τὸ ἀρχαῖον ἄθος. Δύνανται ν' ἀτενίσουν κατὰ πρόσωπον τοὺς ἀρχαίους θεοὺς, τοὺς ἐποπτεύοντας ἀνάμεσα εἰς τὴν αἴγλην τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς φύσεως. Τὸ πᾶν περίξ αὐτῶν ἀνάξῃ ὡς εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους καὶ εἰς τὰ νεκρὰ ἐρείπια φέρουν οἱ ἴδιοι τοὺς παλμούς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ψυχῆς. Θὰ ἐπανίδουν αἰσθητικῶς τὸ τέλειον, τὸ ἀπαλύτως μέγα καὶ ἀληθές. Ἐπιδεικνύοντες τὸ κάλλος τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀγρότητα τῆς ψυχῆς θὰ δύνανται νὰ εἰπουν ὅτι ἔχουν τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἀναζοῦν ὡς οἱ ἀπαράμιλλοι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους, ὅτι δι' αὐτοὺς ἀπόστασις τόπου καὶ χρόνου δὲν ὑπάρχει, ὅτι ὅλοι εἶνε τέκνα τῆς μεγάλης ἐκείνης μητρὸς. Δι' ἡμᾶς

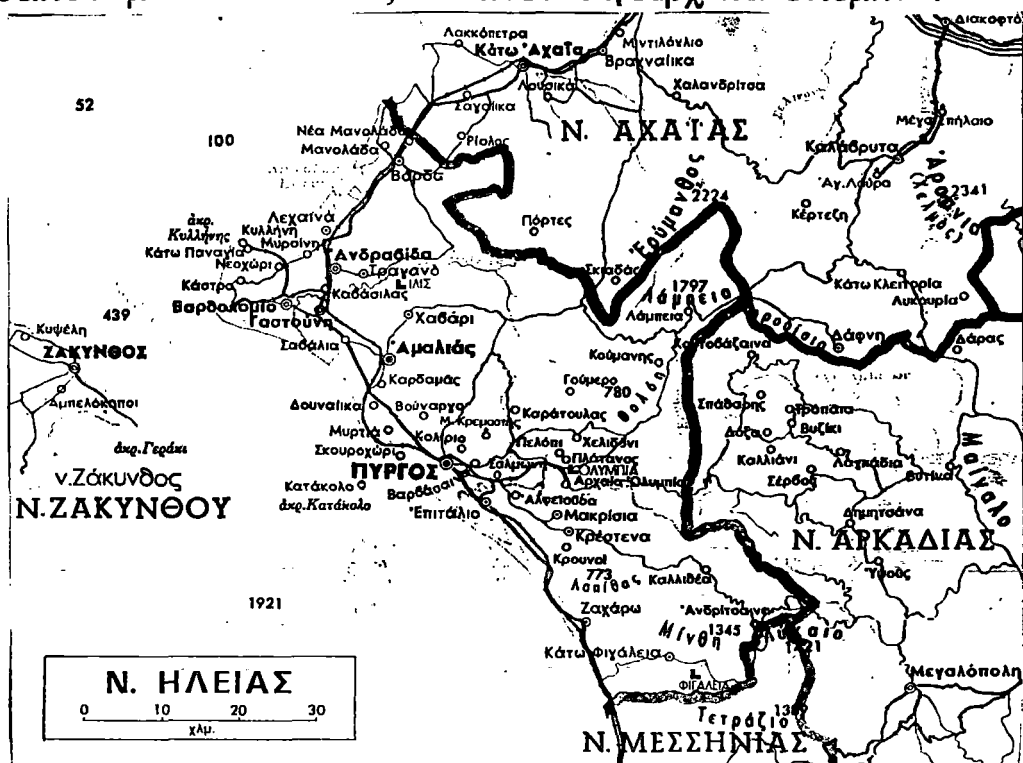
τοὺς συγχρόνους Ἑλληνας, τοὺς ἐπὶ αἰῶνας ταλαιπωρηθέντας ὑπὲρ τὴν δουλείαν βαρβάρων καὶ ἀγρίων ἐπιδρομέων, τοὺς χθὲς μόλις ἐπαναβλήσαντας πρὸς τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας, τὸ θέαμα αὐτὸ δὲν μᾶς παρέχει ἀκόμη τὸ δικαίωμα τῆς πλήρους ἰσότητος πρὸς τοὺς μακροσμένους ἀδελφούς μας. Δι' ἡμᾶς εἶνε θέαμα διδάγματος ἀκόμη. Τώρα μόλις ἀρχίζομεν νὰ ἐπαναβλέπωμεν πρὸς τὸ ἀληθὲς φῶς, νὰ προσοικειούμεθα πρὸς τὴν ζωὴν ἐκείνην, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν οἱ μεγάλοι μας πρόγονοι. Ἐκ τῆς διεθνούς ἀμίλλης, πρὸς τὴν ὅποιαν ἐν σμικρῷ θὰ συνεισφέρωμεν, ὀφείλομεν ν' ἀποκτήσωμεν βαθέως εἰς τὰς ψυχὰς μας τὴν πεποίθησιν, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ ζῶμεν. Τὸ παράδειγμα, τὸ ὅποτον δίδουν εἰς ἡμᾶς οἱ ξένοι λαοὶ εἶνε ἔξοχον.

Ἄς τὸ μιμηθῶμεν ὡς λαὸς μετὰ τῆς πλήρους πίστεως, ὅτι ~~ἐπὶ~~ εἶνε ὑποχρέωσις πρὸς ἡμᾶς. Ἄς μείνωμεν πρὸς τὸ παρὸν ἐν μετριοφροσύνῃ ἀγωνισταὶ καὶ θεαταὶ τοῦ μεγάλου καὶ εὐγενοῦς ἀγῶνος καὶ οἰονεὶ μαθηταὶ προσεκτικῶς παρατηροῦντες τὰ συμβαίνοντα. Καὶ ἂς ἀρκεσθῶμεν πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὴν εὐχάριστον συναίσθησιν, ὅτι παρέχομεν εἰς τοὺς ξένους λαοὺς τὸ ἔδωκος μὲ τὸ ἐξαισιονκαὶ αὐθεντικὸν περιβάλλον δπου εἰς τὴν ἀρχαιότητα εἰζῆσαν οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τοῦ σημερινοῦ, ξένου κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν πάντοτε ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Γεωγραφική θέση της Αρχαίας Ολυμπίας⁶.

Στον νομό Ηλείας, στα βορειοδυτικά της Πελοποννήσου, 19χιλιόμετρα ανατολικά του Πύργου, σε μία κοιλάδα ανάμεσα στον καταπράσινο Κρόνιο Λόφο, τον ποταμό Αλφειό και τον παραπόταμό του Κλάδεο, απλώνεται η Αρχαία Ολυμπία.

2.2 Η Αγροτική Ανάπτυξη της Αρχαίας Ολυμπίας.¹⁷

Αναφαιρέτη υποχρέωσή μας θεωρούμε την ενασχόλησή μας με την μορφολογία και την γεωλογία της γεωγραφικής

¹⁶ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΔΟΜΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΗ ΑΘΗΝΑ ΤΟΜΟΣ 6ος ΣΕΛ. 280-281

¹⁷ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΛΙΑΡΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1979 ΤΟΜΟΣ 5ος ΣΕΛ.98

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΔΟΜΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΗ ΑΘΗΝΑ ΤΟΜΟΣ 6ος ΣΕΛ.279-280

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΔΟΜΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΗ ΑΘΗΝΑ ΤΟΜΟΣ 13ος ΣΕΛ. 17-21

περιφέρειας, στην οποία υπάγεται η Αρχαία Ολυμπία. Αναφερόμαστε στην χερσόνησο της Πελοποννήσου, η οποία υπήρξε κοιτίδα του παγκόσμιου πολιτισμού.

Η Πελοπόννησος είναι ουσιαστικά ένα μεγάλο νησί. Πολύ πριν βασιλέψει εκεί ο Πέλοπας, από τον οποίο άλλωστε πήρε το όνομά της η Πελοπόννησος, ολόκληρη η περιοχή ήταν μία κρυσταλλοπαγής μάζα βυθισμένη στη θάλασσα. Κατά την εποχή των Αλπικών πτυχώσεων η Πελοπόννησος αναδύθηκε από την θάλασσα, καταλαμβάνοντας μία έκταση πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που έχει σήμερα. Αυτή η διαδικασία και όλες όσες ακολούθησαν και συνέθεσαν την σημερινή εικόνα της χερσονήσου, είναι υπαίτιες για την έντονη σεισμική δραστηριότητα της περιοχής.

Η Πελοπόννησος είναι κατ'εξοχήν ορεινή περιοχή, αφού ένα συμπαγές ορεινό συγκρότημα καταλαμβάνει τα δύο τρίτα της επιφάνειάς της. Επίσης η Πελοπόννησος χαρακτηρίζεται από ένα πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο, του οποίου οι πλουσιότεροι σε νερά ποταμοί Αλφειός και Πηνειός καθώς και οι παραπόταμοί τους διαρρέουν το βαθύπεδο της Ηλείας, στο οποίο εντοπίζεται η επαρχία της Ολυμπίας. Αξίζει όμως να σημειώσουμε το έντονο ενδιαφέρον, που παρουσιάζεται στην ευρύτερη περιοχή της Πελοποννήσου, από την άποψη του ορυκτού πλούτου. Πιο συγκεκριμένα στην περιοχή της Ηλείας ερευνούμε μεγάλες ποσότητες πυρολουσίτη, μαγγανίτη, αλλά ακόμα αιματίτη και γραφίτη.

Έχοντας λοιπόν απόκτησει μία αρκετά ικανοποιητική εικόνα του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής της Ολυμπίας, είμαστε σε θέση να αναλύσουμε την πορεία της αγροτικής ανάπτυξης και εξέλιξης της περιοχής.

Η κυριότερη ασχολία των κατοίκων της επαρχίας της Ολυμπίας είναι η γεωργία, αφού μόνο το 8% περίπου των κατοίκων απασχολείται στην βιομηχανία και στην βιοτεχνία. Το ποσοστό αυτό είναι πολύ χαμηλό σε σχέση με αντίστοιχα ποσοστά στην υπόλοιπη Πελοπόννησο. Όσον αφορά την γεωργία η παραγωγή είναι διαρκώς αυξανόμενη, χαρακτηριστικό είναι ότι η παραγωγή ορισμένων προϊόντων στη περιοχή αγγίζει υψηλά ποσοστά στο σύνολο παραγόμενων προϊόντων αγροτικής καλλιέργειας σε ολόκληρη την Πελοπόννησο. Τα κυριότερα προϊόντα αγροτικής παραγωγής της περιοχής είναι τα δημητριακά, τα εσπεριδοειδή, τα κηπευτικά, το βαμβάκι, τα όσπρια, το ρύζι, οι σταφίδες, τα λαχανικά, το λάδι. Αξιόλογη θέση στην αγροτική παραγωγή κατέχει και η αμπελοκαλλιέργεια, αφού υπάρχει εκτεταμένη καλλιέργεια κορινθιακής σταφίδας. Επίσης παράγονται, σε αρκετά υψηλά ποσοστά σε σχέση με την υπόλοιπη Πελοπόννησο, γαλακτοκομικά προϊόντα.

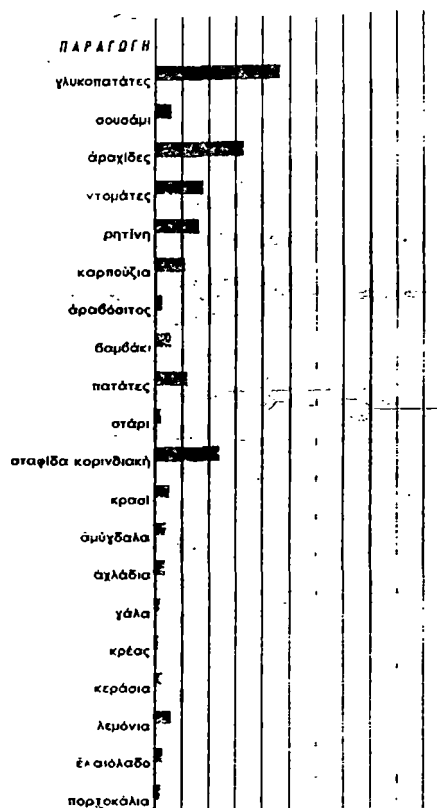
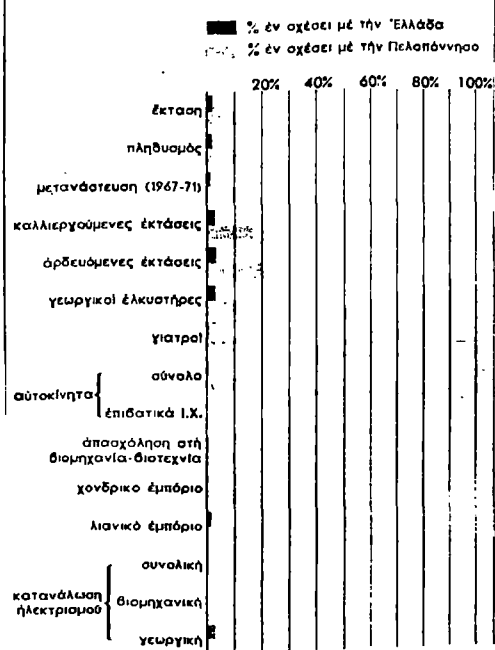
Η εύφορη πεδιάδα της Ολυμπίας είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος της αρδευόμενη, ενώ το 100% της έκτασής της είναι καλλιεργήσιμο. Επίσης περιέχει τις μεγαλύτερες εκτάσεις θερμοκηπίων σε όλη την Πελοπόννησο.

Από στατιστικά στοιχεία που μας παρέθεσε ο Δήμαρχος¹⁸ της Αρχαίας Ολυμπίας προκύπτει ότι κατά την δεκαετία 1971 - 1981 είχαμε σημαντική μείωση του πληθυσμού κατά 12,6 %. Η συμβολή της μετανάστευσης, που εκείνη την εποχή υπήρξε γενικό πλήγμα για ολόκληρη την Ελλάδα, ήταν η σημαντικότερη αιτία της μείωσης του πληθυσμού. Παρ' όλα αυτά η αγροτική παραγωγή δεν παρουσίασε κάμψη, αντίθετα υποστηρίχθηκε και εξελίχθηκε σε

¹⁸ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΑ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΠΤΡΑΦΑ ΤΗΣ Ε.Σ.Υ.Ε. ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

βάρος της βιομηχανικής παραγωγής. Έτσι σήμερα υπάρχει συνεχής αύξηση του πληθυσμού, αφού κατά την δεκαετία 1981- 1991 το σύνολο των κατοίκων αυξήθηκε από 1125 σε 1812 κατοίκους αντίστοιχα. Σε αυτήν την αύξηση δεν συνέβαλε μόνο η ραγδαία αγροτική ανάπτυξη της περιοχής, που έχει τι προνόμιο να εκτείνεται σε μια από τις πλουσιότερες πεδιάδες της Πελοποννήσου, αλλά και η αξιόλογη τουριστική εξέλιξη, που συντελέστηκε κατά την πάροδο της δεκαετίας αυτής και που θα μας απασχολήσει στο επόμενο κεφάλαιο.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

2.3 Οικονομική και Τουριστική Ανάπτυξη της Αρχαίας Ολυμπίας⁹.

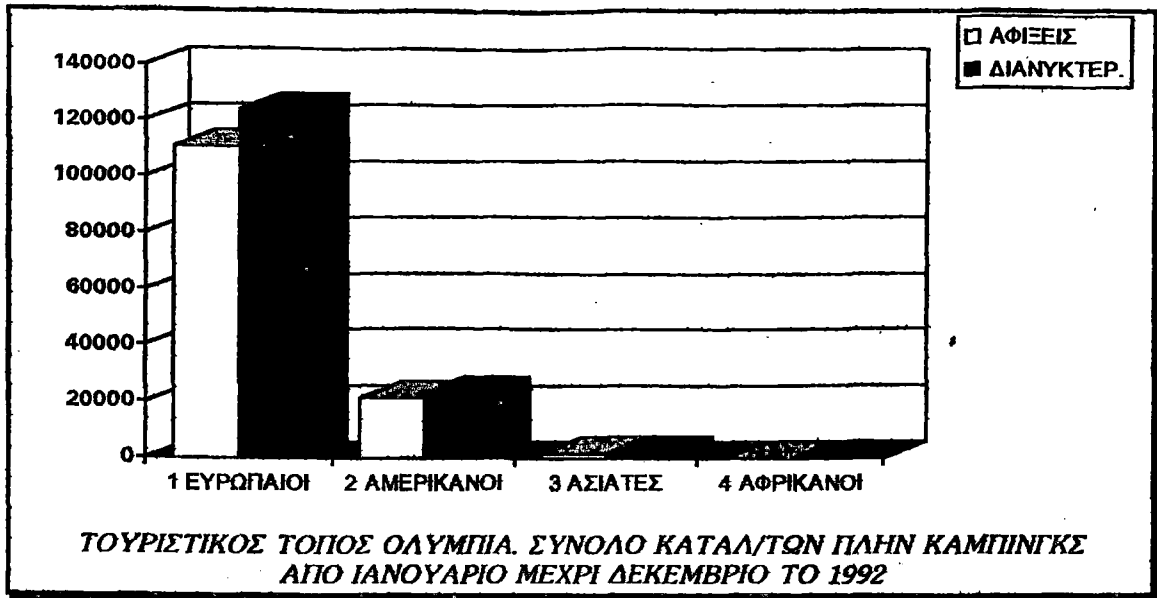
Η ανάπτυξη του διεθνούς τουρισμού κατά την μεταπολεμική περίοδο αποτέλεσε κυρίαρχο τυπικό γνώρισμα του σύγχρονου πολιτισμού, με μιά δυναμικότητα να χαρακτηρίζει την εξέλιξή του, όσον αφορά στην ραγδαία και συνεχή άνοδό του. Ο τουρισμός, ακόμα και σε περιόδους διεθνούς οικονομικής κρίσης αντίθετα με άλλους κλάδους της παγκόσμιας οικονομίας, διατήρησε την αυξητική του τάση. Έχει αποδειχθεί, ότι ο τουρισμός διαρκώς διεκδικεί μία από τις πρώτες θέσεις στις συναλλαγματοφόρες πηγές της χώρας μας. Έτσι το οικονομικό γίνεσθαι έχει πολλά να κερδίσει απο τον τουρισμό. Χαρακτηριστικό είναι ότι κατά την περίοδο 1983 έως 1987 οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 8,7%, ενώ οι συναλλαγματικές εισπράξεις αυξήθηκαν με ρυθμό 8,1%. Τα παραπάνω μεγέθη έτυχαν σημαντικών αυξομειώσεων λόγω κυρίως των πολεμικών γεγονότων του Κόλπου το 1991 αλλά και της Γιουγκοσλαβίας αργότερα.

Η Ελλάδα κατέχει, λόγω τον φυσικών και πολιτιστικών της πόρων, υψηλή θέση στην παγκόσμια τουριστική πυραμίδα. Η πατρίδα μας περιλαμβάνει το ένα τέταρτο των ακτών της Ευρώπης (16.600χλμ) και βρίσκεται μπροστά απο τις ανταγωνιστικές γειτονικές χώρες Ιταλία και Ισπανία. Η μορφολογία και ο πολιτισμός της Ελλάδας συγκροτούν ένα

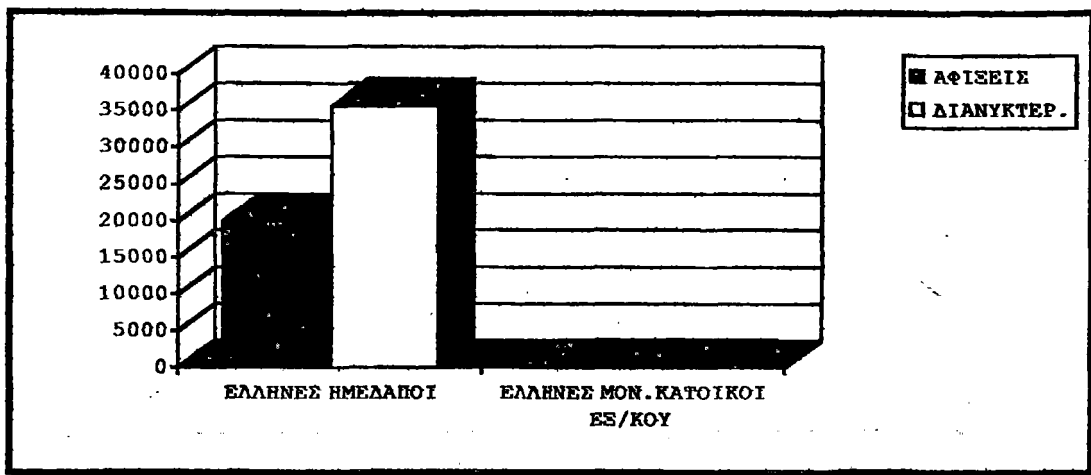
⁹ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΕΝΤΥΠΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 2
ΑΘΗΝΑ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΗΛΕΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - Θ.ΑΓΡΙΔΙΟΤΗΣ ΑΘΗΝΑ 1993
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΕΥΘΗΝΣΗΣ Α' ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΟΤ ΑΘΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
1995

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΘΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
1994

ΣΧΗΜΑ 1

ΣΧΗΜΑ 2

μοναδικό διεθνή χαρακτήρα . Τα αρχαία μνημεία της Ελληνικής Επικράτειας έχουν να επιδείξουν μία πρωτοφανή και μακραίωνη εθνική κληρονομιά. Ένα από αυτά τα μνημεία είναι η Ολυμπία.

Η ιστορική αναδρομή της Αρχαίας Ολυμπίας που επιχειρήσαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, μας οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι η περιοχή αποτελεί διεθνή πόλο έλξης του τουρισμού λόγω της αναμφίβολης πολιτιστικής της σημασίας από την απώτατη αρχαιότητα. Ο τουρισμός στην Αρχαία Ολυμπία αποτελεί μία σημαντική οικονομική δραστηριότητα, καθώς η περιοχή καθιερώθηκε σαν αξιόλογος τόπος υποδοχής του τουριστικού ρεύματος. Έτσι η παράδοση της ιστορίας και του πολιτισμού συνδέθηκε αναπόσπαστα με την σύγχρονη διαμόρφωση της οικονομικής τουριστικής πολιτικής, δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τον οργανωμένο μαζικό τουρισμό.

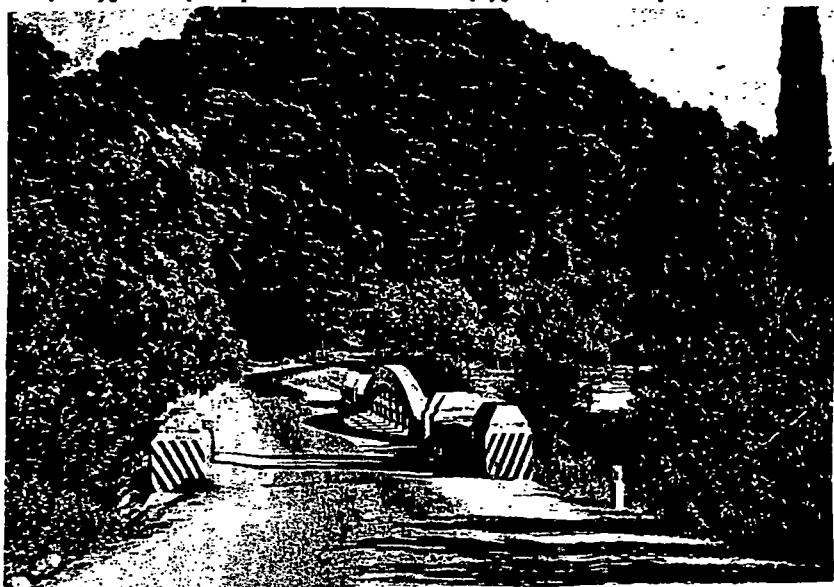
Κατά τη διάρκεια της έρευνας μας αντιληφθήκαμε, ότι η περιοχή είναι συνεχής στόχος βασικών κατευθύνσεων της τουριστικής πολιτικής καθώς και των πρόσφατων αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Η Αρχαία Ολυμπία αποτελεί ένα τουριστικό κέντρο-απόκεντρο. Από την μια το βαρυσήμαντο ιστορικό της παρελθόν και το ελπιδοφόρο της παρόν, από την άλλη τα ξακουστά αξιοθέατα, που κοσμούν τα μουσεία της και οι κάθε άλλο παρά κοσμοπολίτικες διακοπές που προσφέρει, δημιουργούν μια εικόνα γοήτρου της Ολυμπίας.

Το τουριστικό κέντρο της Αρχαίας Ολυμπίας απέχει 334 χλμ. από την Αθήνα, και μόνο 19 χλμ. από την πρωτεύουσα της Ηλείας, τον Πύργο. Ο επισκέπτης μπορεί να φτάσει στην Ολυμπία από την Αθήνα μέσω Πάτρας αλλά ακόμα μέσω Τρίπολης διανύοντας λιγότερο από 325 χλμ. Τα τελευταία χρόνια οι

επισκέπτες μπορούν να φτάσουν στην Ολυμπία και από την θάλασσα, αφού το λιμάνι του Κατάκωλου, που απέχει λίγα χιλιόμετρα από το αρχαιολογικό κέντρο της Ολυμπίας, έχει αποκτήσει μια υπεσύγχρονη μαρίνα, που κατακλύζεται τους καλοκαιρινούς ιδίως μήνες από κάθε είδους πλοία. Επίσης είναι δυνατή η προσέγγιση της Ολυμπίας με την αμαξοστοιχία Αθήνας- Πάτρας - Πύργου - Ολυμπίας.

Η επαρχία της Ολυμπίας, που είναι η δεύτερη σε έκταση επαρχία του νομού Ηλείας, παρουσιάζει ένα ποικιλόμορφο τοπίο. Εκτός από τον κατ'έξοχην αρχαιολογικό τόπο, μπορεί να απολαύσει κανείς στην περιοχή και μία σπάνια φυσική ομορφιά. Πανέμορφα ορεινά χωριουδάκια βρίσκονται διασκορπισμένα στην πλαγιά του βουνού Φολόη, σε υψόμετρο 800 μέτρων. Εκεί εκτείνονται επίσης μεγάλα δάση από δρύες. Πολύ κοντά στην κωμόπολη της Αρχαίας Ολυμπίας βρίσκεται το μεσαιωνικό Κατάκωλο, αλλά και διάφορα βυζαντινά μνημεία. Γαλήνιες παραλίες, που βρέχονται από τα νερά του Ιονίου Πελάγους, απέχουν λίγα χιλιόμετρα από την Αρχαία Ολυμπία.

Ο δρόμος που οδηγεί στον Αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας

Το κυριότερο όμως τουριστικό σημείο της περιοχής είναι ο αρχαιολογικός τόπος που εκτείνεται σε μία κατάφυτη από σκιερά δέντρα περιοχή. Ο αρχαιολογικός χώρος της Ολυμπίας αποτελείται από ανεκτίμητα μνημεία, από το αρχαιολογικό Μουσείο και από το Μουσείο των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο ασφαλοστρωμένος δρόμος, που οδηγεί τον επισκέπτη μέσα από μία εξαιρετική διαδρομή στον αρχαιολογικό χώρο, είναι προέκταση του εθνικού οδικού δικτύου, που τελειώνει στην κωμόπολη της Αρχαίας Ολυμπίας. Κοντά στην είσοδο του αρχαιολογικού Μουσείου συναντάμε την γέφυρα του Κλαδέου που κυλάει δίπλα στον ιερό ναό του Δία, ενώ το φυσικό τοπίο, προσθέτει ένα ξεχωριστό φόντο στα μνημεία.

Η είσοδος του αρχαιολογικού χώρου βρίσκεται στους πρόποδες του Κρόνιου λόφου. Από την πρώτη στιγμή γίνεται αισθητή στον επισκέπτη η έκταση της καταστροφής των μνημείων, που συντελέστηκε από τους ανθρώπους αλλά και τα φυσικά φαινόμενα. Ανάμεσα στα διάφορα μνημεία δέν συγκαταλέγονται μνημεία πόλης, αφού η Ολυμπία υπήρξε αποκλειστικός τόπος λατρείας. Στον αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας μπορεί κανείς να θαυμάσει, ότι απέμεινε από μία πανάρχαια θρησκευτική πολιτεία. Το Γυμνάσιο, το Πρότυλο, η Παλαίστρα, το Ηρώο, το Εργαστήριο του Φειδία, οι Θέρμες, το Λεωνίδαίο, το Σπίτι των Φαιδρυντών, η Πομπική Οδός, το Βουλευτήριο, η Νότια Στοά, η θριαμβευτική Αψίδα του Νέρωνα, η Στοά της Ηχούς, η Κρύπτη, το Στάδιο, ο Ιππόδρομος, το Μητρώο, η Εξέδρα του Ηρώδη του Αττικού, ο Ναός της Ήρας, το Πρυτάνειο, το Φιλίππειο, το Πελόπιο, ο Βωμός και ο Ναός του Δία με το χρυσελεφάντινο άγαλμα είναι το σύνολο των ευρημάτων που ξαναήρθαν στο φως με τις ανασκαφές του 1875.

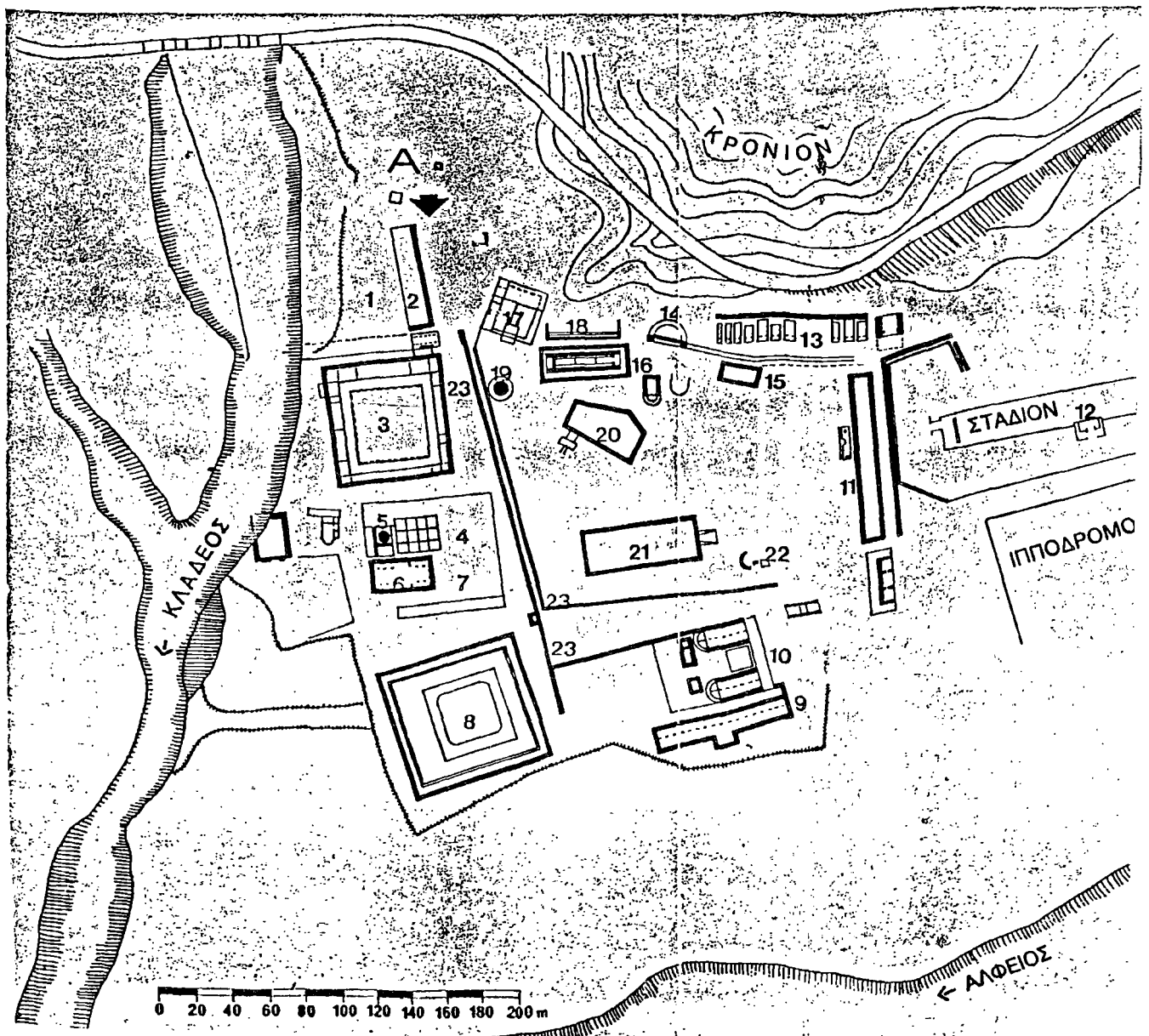
Πρόκειται για έναν ασύλληπτο αρχαιολογικό χώρο, που επισκέπτονται κάθε χρόνο παραπάνω από 600.000 τουρίστες από όλα τα μέρη της γης.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

- A. Είσοδος
- 1. Γυμνάσιο
- 2. Ανατολική Στοά Γυμνασίου
- 3. Παλαίστρα
- 4. Θεσκολεών
- 5. Ηρώο
- 6-7. Εργαστήριο Φειδία (παλαιοχριστιανική βασιλική)

- 8. Λεωνίδαίς
- 9. Νότια Στοά
- 10. Βουλευτήριο
- 11. Στοά Ηχούς
- 12. Στάδιο
- 13. Θησαυροί
- 14. Νυμφαία
- 15. Μητρώο

- 16. Ναός της Ήρας
- 17. Πρυτανείο
- 18. Αναλημματικός τοίχος του Ν
- 19. Φιλippeίο
- 20. Πελόπιο
- 21. Ναός του Δία
- 22. Βάθρο της Νίκης του Παϊώνι
- 23. Περιβολος της Ιερής Άλτης

Εκτός από τον μεγάλη ιστορικής σπουδαιότητας αρχαιολογικό χώρο, στην Αρχαία Ολυμπία μπορεί κανείς να επισκεφτεί το σύγχρονο Αρχαιολογικό Μουσείο. Πρόκειται για ένα σύγχρονο και απλό κτίριο με ευρύχωρες αίθουσες, στις οποίες εκθέτονται ποικίλα αντικείμενα. Το αρχαιολογικό Μουσείο έχει μία μικρή ιστορία, αφού φιλοξενεί κατά καιρούς πολύ σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα, αποτελέσματα παλιών και νέων ανασκαφών.

Ο Ερμής του Πραξιτέλη

Το πρώτο μουσείο της Ολυμπίας χτίστηκε στα 1886, όταν βρίσκονταν σε εξέλιξη οι ανασκαφές του γερμανού Ερνέστου Κούρτ. Το καινούργιο μουσείο, του οποίου η κτίση έχει πιά σήμερα ολοκληρωθεί, λειτουργεί συγχρόνως με το παλιό. Στο παλιό μουσείο εκτίθενται μερικά αετώματα καθώς και η Νίκη του Παιωνίου και το άγαλμα του Οκταβιανού Αύγουστου. Στο σύγχρονο μουσείο θαυμάζει κανείς ανεπίγραφα βάθρα αγαλμάτων του 5ου π.Χ. αιώνα, αγγεία της Νεολιθικής εποχής, καθώς αγγεία, κοσμήματα και άλλα αντικείμενα που προέρχονται από την πρωτοελλαδική, μεσοελλαδική, μυκηναϊκή και γεωμετρική εποχή, τα οποία βρέθηκαν στο Στάδιο και στην ιερή Άλτη από γερμανούς αρχαιολόγους. Σε μία αίθουσα του μουσείου εκτίθεται ο Ερμής του Πραξιτέλη, ένα από τα αριστουργήματα του 4ου π.Χ αιώνα.

Κοντά στην αρχαιολογική περιοχή και στην κωμόπολη της Ολυμπίας στεγάζεται το μουσείο των Ολυμπιακών Αγώνων. Πρόκειται για το μοναδικό Ολυμπιακό Μουσείο στον κόσμο. Διαθέτει αναμνηστικά της ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων, καλύπτοντας τους αγώνες από το 1896 ως το 1906, καθώς και μία σπάνια σειρά γραμματοσήμων φιλοτεχνιμένα από τους Παπαστεφάνου - Προβατάκη, με θέμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το αρχαιολογικό και το Ολυμπιακό μουσείο επισκέπτονται κάθε χρόνο 500.000 τουρίστες.

Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι η Ολυμπία είναι ένας μοναδικός τουριστικός μαγνήτης. Έτσι δικαιολογούνται απόλυτα οι επιδιώξεις του Κράτους, των τοπικών Αρχών αλλά και των απλών κατοίκων να αναβαθμίσουν το ήδη επεκτεινόμενο τουριστικό φάσμα της περιοχής. Στην προσπάθειά τους αυτή αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα, όχι τόσο λόγω έλλειψης

ενδιαφέροντος όσο λόγω ανυπαρξίας της αναγκαίας τουριστικής υποδομής.

Στην Αρχαία Ολυμπία λειτουργούν εικοσιένα ξενοδοχειακά συγκροτήματα. Αυτός ο αριθμός είναι ο υψηλότερος σε σχέση με όλα τα άλλα τουριστικά μέρη του νομού Ηλείας, αφού στη πρωτεύουσα του νομού λειτουργούν μόνο έξι και στην Κυλλήνη μόνο τέσσερα. Τα περισσότερα ξενοδοχεία της Αρχαίας Ολυμπίας είναι ξενοδοχεία πολυτελείας ή Α' κατηγορίας και διαθέτουν πισίνες, εστιατόρια, δωμάτια πολυτελή, αθλητικές εγκαταστάσεις, ενώ τα περισσότερα έχουν θέα τον Αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛ.	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΡΕΒΑΤΙΑ
Γ	ΑΜΑΛΙΑΔΑ (0622)			
Γ	ΕΛΛΗΝΙΣ	28.975	17	27
Γ	ΚΟΡΟΙΒΟΣ	27.555	12	21
Γ	ΟΛΥΜΠΙΚ INN	28.632	42	81
Β	ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ (0626)			
Β	ΘΕΟΞΕΝΙΑ	22.219	17	30
Β	ΚΑΪΦΩΑΣ (0625)			
Β	ΤΖΕΝΗ	31.234	8	16
Γ	ΑΝΕΜΩΝΗ	32.252	6	12
Γ	ΑΡΧΑΙΑ ΣΑΜΗ	32.257	23	46
Γ	ΓΕΡΑΝΙΟΝ	31.710	46	77
Γ	ΛΑΠΗΘΑ	32.252	8	22
Α	ΚΑΣΤΡΟ (Κυλλήνη) (0623)			
Α	ΡΟΜΠΙΝΣΙΟΝ ΚΛΑΜΠ	95.205/6	332	624
Γ	ΑΚΤΗ ΚΥΛΛΗΝΗ			
Γ	ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	95.224	10	20
Β	ΚΟΥΡΟΥΤΑ (Αμαλιάδα) (0622)			
Β	ΑΚΤΗ ΚΟΥΡΟΥΤΑ	22.902	25	44
Γ	ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΠΟΧΕΣ	27.311	15	29
Α	ΚΥΛΛΗΝΗ (0623)			
Α	ΞΕΝΙΑ	96.270/2	80	160
Γ	ΚΛΑΡΕΤΖΑ	92.397	30	58
Γ	ΙΟΝΙΟΝ	92.318	22	45
Γ	ΞΕΝΙΑ	96.275/7	75	150
Β	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ (0761)			
Β	ΑΚΤΗ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	—	27	50
Β	ΑΚΤΗ ΑΓΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ	24.464	19	36
Γ	ΑΠΟΛΛΩΝ	24.411/13	28	52
Γ	ΑΡΤΕΜΙΣ	22.145	22	41
Γ	ΙΟΝΙΟΝ	22.511/2	33	57
Γ	ΒΑΣΣΙΛΙΚΟΝ	22.655	24	45
Α	ΟΛΥΜΠΙΑ (0624)			
Α	ΑΜΑΛΙΑ	22.190	147	272
Α	ΑΝΤΩΝΙΟΣ	22.348/9	65	121
Α	ΕΥΡΩΠΗ	22.650	30	59
Β	ΑΛΤΙΣ	23.101	61	116
Β	ΑΡΟΛΛΟΝ	22.522	86	168
Β	ΛΕΟΝΙΔΙΟΝ	—	7	14

Ξενοδοχεία Νομού Ηλείας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛ.	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΡΕΒΑΤΙΑ
Β	ΝΕΔΑ	22.563	43	75
Β	ΝΕΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ	22.547	31	59
Β	ΟΛΥΜΠΙΚ ΒΙΛΑΤΖ ΟΤΕΛ	22.211/2	51	97
Β	ΞΕΝΙΑ	22.510	36	72
Β	ΞΕΝΙΟΣ ΖΕΥΣ	22.522	36	72
Γ	ΑΧΙΛΛΕΙΣ	22.562	7	15
Γ	ΑΡΤΕΜΙΣ	22.255	16	28
Γ	ΗΡΑΚΛΗΣ	22.696	13	25
Γ	ΗΛΙΣ	22.547	57	102
Γ	ΙΝΟΜΑΟΣ	22.056	23	44
Γ	ΚΡΟΝΙΟΝ	22.502	32	41
Γ	ΟΛΥΜΠΙΚ ΤΟΡΤΣ	22.668	24	42
Γ	ΠΕΛΩΨ	22.543	25	37
Γ	ΠΟΣΕΙΔΩΝ	22.567	10	20
Γ	ΦΕΙΔΙΑΣ	22.667	9	17
Γ	ΠΥΡΓΟΣ (0621)			
Γ	ΙΟΝΙΟΝ ΣΕ			
Γ	ΗΛΙΔΑ	28.046/7	35	64
Γ	ΛΕΤΡΙΝΑ	23.644	68	128
Γ	ΜΑΡΙΑΛΗ	28.133/4	27	51
Γ	ΟΛΥΜΠΟΣ	23.650/2	37	71
Γ	ΠΑΝΘΕΟΝ	29.746/8	47	89

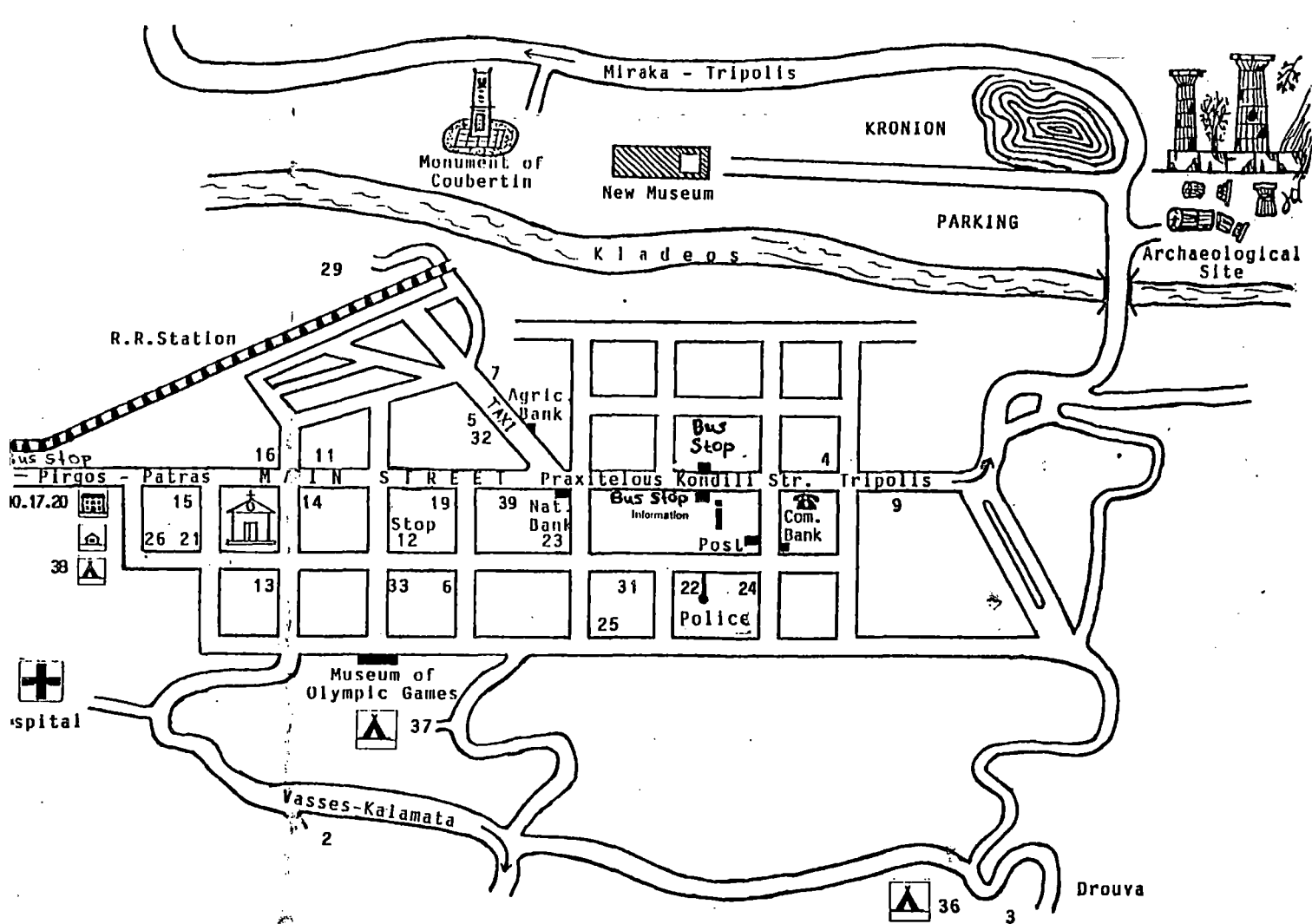
Σημείωση: Υπάρχουν επίσης ξενοδοχεία Δ και Ε κατηγορίας καθώς και ενοικιαζόμενα δωμάτια, για τα οποία μπορείτε να ζητήσετε πληροφορίες από τα κατά τόπους Γραφεία Τουρισμού των Αστυνομικών Τμημάτων Τάξης.

Επίσης στην περιοχή οργανώνονται πολλές σχολικές και φοιτητικές εκδρομές. Τα τελευταία χρόνια λειτουργούν στην περιοχή οργανωμένα κάμπινγκς που ανήκουν σε ιδιώτες. Χαρακτηριστικό είναι το κάμπινγκ "Αλφειός", ένα από τα καλύτερα κάμπινγκς της Πελοποννήσου, που βρίσκεται λίγα

χιλιόμετρα από τον Αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας και διαθέτει όλες τις σύγχρονες ανέσεις.

Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) και γενικότερα η Πολιτεία, καθώς και ντόπιοι ιδιώτες μεριμνούν ακατάπαυστα για την αποφυγή του "πελατειακού τουρισμού". Οι παραπάνω παράγοντες ζητούν την ανάδειξη της περιοχής σε έναν τόπο συγκέντρωσης υψηλού τουρισμού, που δεν θα στερείται κοινωνικής, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής συνείδησης. Η τουριστική πολιτική εκφράζεται για το λόγο αυτό σε μία γενική πολιτική κινήτρων δανειοδότησης ξενοδοχειακού δυναμικού, και κατασκευής έργων υποδομής.

Από την δεκατία του 70 η Αρχαία Ολυμπία αναγορεύεται σε έναν νέο και ελπιδοφόρο τουριστικό χώρο. Μεγάλο και σημαντικό ρόλο παίζει σε αυτό το σημείο η ιστορική σημασία της περιοχής, η οποία συγκεντρώνεται στα πολιτιστικά τεκτενόμενα και κυρίως στην τελετή παράδοσης της Ολυμπιακής Φλόγας. Η προσέγγιση της περιοχής γίνεται τώρα όχι μόνο από την ξηρά, αλλά και από την θάλασσα. Σ'αυτήν την ανάπτυξη δέν συνέβαλε μόνο η αλλαγή στα κίνητρα των τουριστών που επισκέπτονταν την περιοχή, αλλά οι δημόσιες επενδύσεις που είχαν σαν κατεύθυνση τη κατασκευή έργων τουριστικής αναδομής (κατασκευή μαρίνας στο Κατάκολο, διάσπαρτα τουριστικά καταλύματα). Επίσης τα χρηματοπιστωτικά κίνητρα, που χορηγήθηκαν κατά κόρον στην ιδιωτική πρωτοβουλία, δημιουργούν έναν κορμό ξενοδοχειακής δραστηριότητας στην περιοχή.

HOTELS

PENSIONS

CLASS	NAME	TELEPHONE
A	AMALIA	22190
A	ANTONIOS	22348
A	EUROPA	22650
B	ALTIS	23101
B	APOLLON	22522
B	NEDA	22563
B	NEW OLYMPIA	22506
B	OLYMPIC VILLAGE	22211
B	XENIA	22510
C	ARTEMIS	22255
C	FIDIAS	22667
C	HERCULES	22696
C	ILIS	22547
C	INOMAOS	22056
C	KRONION	22502
C	OLYMPIC TORCH	22668
C	PELOPS	22543
D	HERMES	22577
D	PRAXITELIS	22592

CLASS	NAME	TELEPHONE
23 D	ACHILEFS	22562
25 D	POSIDON	22567

ROOMS FOR RENT

CLASS	NAME	TELEPHONE
26 A	KOSTARIAS	22575
29 B	DEVE FOTINI	22917
32 B	SPILIOPOULOS	22916
33 B	ZOUNIS	22644
36	ALFIOS	22950
37	DIANA	22314
38	OLYMPIA	22738
39	YOUTH HOSTEL	22580

CAMPINGS

ΔΗΜΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
CITY OF OLYMPIA
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΡΕΧΘΕΡΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
TOURIST INFORMATION OFFICE
GR-27065 ANCIENT OLYMPIA
TEL. (0624) 23125-23100-23173
FAX: 0624-23124

Ο όγκος του μαζικού τουρισμού στην περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας παρουσιάζει εκτός από τις θετικές επιπτώσεις του και σοβαρά μειονεκτήματα, τα οποία διέπουν άλλωστε γενικά τον τουρισμό της χώρας μας. Αξίζει τον κόπο να αναφέρουμε ενδεικτικά τα μειονεκτήματα αυτά:

- Ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός έχει έντονα εποχιακό χαρακτήρα, αφού ταυτίζεται με μία πεντάμηνη ή και επτάμηνη περίοδο. Έχει ήδη αποδειχθεί, ότι η παροχή ειδικών κινήτρων στους επαγγελματίες του τουρισμού και στους τουρίστες - καταναλωτές πρέπει να συνοδεύεται με την δημιουργία της απαραίτητης προσφοράς για τους, εκτός λεγόμενης τουριστικής περιόδου, μήνες.
- Στην Ελλάδα υπάρχει άνιση γεωγραφική κατανομή της τουριστικής δραστηριότητας και υπερσυγκέντρωση της τουριστικής προσφοράς - άρα και ζήτησης - σε ορισμένες περιοχές της χώρας, με όλα τα συνακόλουθα προβλήματα: στροφή της τοπικής οικονομίας σε "μονοκαλλιέργεια", αγορά ευπαθής και εξαρτημένη από διεθνείς συγκυρίες, έξοδος του ενεργού πλυθισμού από τα μη τουριστικά μέρη, εγκατάλειψη γεωργικής γης, υπερεκμετάλλευση - ανεκμετάλλευση φυσικών ή βιομηχανικών πόρων, ρύπανση.
- Μία βασική ελληνική ιδιομορφία είναι η ανάπτυξη έντονων τάσεων αυθαίρετης ανοικοδόμησης, που αφορά τόσο την παραθεριστική κατοικία όσο και έναν μεγάλο αριθμό παραξενοδοχειακών καταλυμάτων, που συχνά δυσχεραίνει τις προσπάθειες αναβάθμισης του τουρισμού.

Τα προβλήματα αυτά επιδέχονται πολλαπλών προτάσεων επίλυσης, τις οποίες παραθέτουμε σε επόμενο κεφάλαιο.

2.4 Πολιτιστική ανάπτυξη της Αρχαίας Ολυμπίας.²⁰

Το κυριότερο πολιτιστικό γεγονός που τελείται στην Αρχαία Ολυμπία είναι η αφή της Ολυμπιακής Φλόγας. Το γεγονός αυτό που διαδραματίζεται κάθε τέσσερα χρόνια πυροδοτεί μια σειρά απο πολιτιστικά γεγονότα.

Αυτό το πολιτιστικό γεγονός πυροδοτεί μια σειρά από καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Μία από αυτές είναι το Φεστιβάλ της Ηλίδας, που οργανώνεται από την Εταιρεία Φίλων της Αρχαίας Ηλίδας. Το Φεστιβάλ αυτό περιλαμβάνει κυρίως συναυλίες, που πραγματοποιούνται στο αρχαίο θέατρο της Ηλίδας.

Η συμβολική μεταφορά της Ολυμπιακής Φλόγας ξεκίνησε από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1936 στο Βερολίνο, σαν μία ένδειξη παγκόσμιας ευγνωμοσύνης στην γενέτειρα της Ολυμπιακής Ιδέας. Από τότε κάθε τέσσερα χρόνια η Ολυμπία βρίσκεται στο κέντρο του παγκόσμιου αθλητικού στερεώματος.

Μία σεμνή τελετή ξεκινάει στο Βωμό της Ήρας που βρίσκεται μπροστά από τον ναό της. Με τη βοήθεια μεταλλικού κοίλου φακού συγκεντρώνονται οι ακτίνες του ήλιου και έτσι ανάβει η εύφλεκτη ύλη που βρίσκεται στον κρατήρα. Το αγγείο

²⁰ΕΟΤ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΑΘΗΝΑ 1995
ΕΟΤ ΟΛΥΜΠΙΑ- ΗΛΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΑΘΗΝΑ 1994
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ Κ.ΣΥΡΑΚΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΥΡΟΤΥΠ ΑΘΗΝΑ 1984 ΣΕΛ.157-163

αυτό το κρατάει η Εστιάς Ιέρεια και το παραδίδει στην Πρωθιέρεια. Η τελευταία μαζί με τις Ιέρειές της πηγαίνει τη φλόγα στο στάδιο. Εκεί ανάβεται η πρώτη δάδα που παραδίδεται στον πρώτο δρομέα.

Ο Βωμός της Ολυμπιακής Φλόγας

Ο δρομέας διασχίζει το στάδιο και έπειτα ανάβει τον Μαρμάρινο Βωμό που βρίσκεται μπροστά από το μνημείο του Πιέρ ντε Κουμπερτέν. Από εδώ ο δεύτερος δρομέας ανάβει κενούργια δάδα με την οποία η φλόγα μεταφέρεται στην Αθήνα από δρομείς οι οποίοι εναλλάσσονται ανα χιλιόμετρο. Από την Αθήνα το Ολυμπιακό Φώς Ταξιδεύει στα άκρα της γης, στους

τόπους τελέσεως των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο τελευταίος δρομέας είναι αυτός, που ανάμεσα σε επιφωνήματα και ζητοκραυγές θα εναποθέσει την Ολυμπιακή Φλόγα στο τόπο που διεξάγεται η κάθε Ολυμπιάδα.

Η διαδικασία αυτή της αφής της Ολυμπιακής φλόγας έχει σαν σκοπό να υμνήσει το αρχαίο Ολυμπιακό ιδεώδες, που γέννησε κάθε ωραία, μεγάλη και αληθινή Ιδέα. Έχει σαν σκοπό επίσης να παροτρύνει όλους τους ανθρώπους να αναγνωρίσουν στην Ολυμπία τον τίτλο του μεγάλου ναού του πνεύματος, του σημαντικού αθλητικού κέντρου και του Ιερού συμβόλου της ειρήνης και της συναδέλφωσης των λαών.

Ο μεγάλος μας ποιητής Κωστής Παλαμάς με λίγα και απλά λόγια ύμνησε την Ολυμπιακή Ιδέα και την πατρίδα της Ολυμπία.

*Αρχαίο πνεύμ'αθάνατο, αγνέ πατέρα
του ωραίου, του μεγάλου και τ'αληθινού
κατέβα, φανερώσου κι άστραψε εδώ-πέρα,
στη δόξα της δικής σου γης και τ'ουρανού.*

.....

*Κάμποι, βουνά και πέλαγα ψέγγουν μαζί σου,
σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός.
Και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου,
αρχαίο πνεύμ'αθάνατο, κάθε λαός.*

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Έτσι η Ίερεία ανάβει την πρώτη δάδα από μεταλλικό κοίλο άγγείο.

Η Πρωθιέρεια κρατάει στα χέρια της άγγείο με την ολυμπιακή φλόγα, που τό παρέδωσε η Έστιας Ίερεία, και μαζί με τις Ίερείες της πηγαίνει στο Στάδιο.

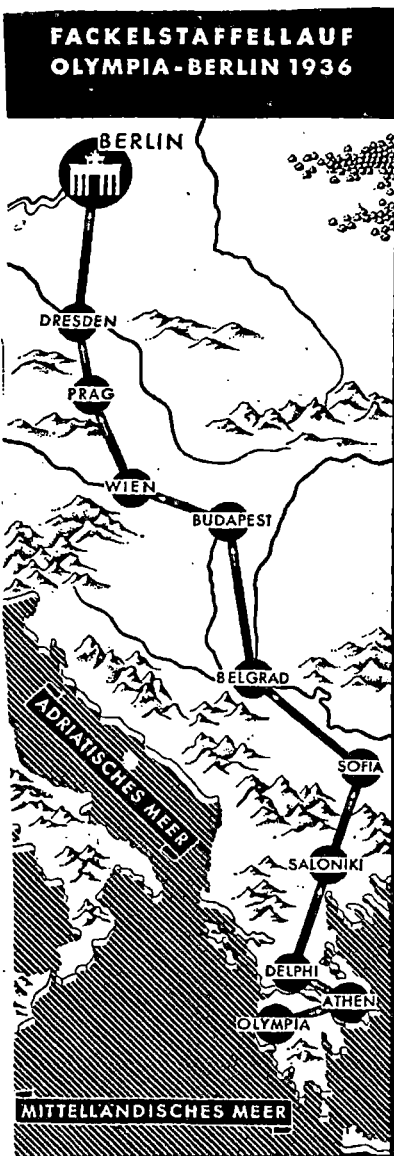
Ἐστιάδα μεταφέρει τὴν ὀλυμπιακὴ φλόγα γιὰ νὰ τὴν παραδώσει στὸν πρῶτο δρομέα.

Ἡ Ἐστιάδα παραδίδει τὴν ὀλυμπιακὴ φλόγα στὸν πρῶτο δρομέα, ποὺ μὲ αὐτὴ ἀνάβει τὸν ὀλυμπιακὸ βωμό.

Τελετή στο στάδιο για τό άναμμα τής ολυμπιακής δάδας.

Μιά ώραία αρχαϊκή γιορτή γίνεται στην Όλυμπία για τήν παράδοση του ολυμπιακού φωτός.

Διαδρομή ολυμπιακής φλόγας ολυμπιάδος Βερολίνου 1936.

Γιά πρώτη φορά μεταφέρθηκε από τους Γερμανούς τό ολυμπιακό φώς από τήν αρχαία Όλυμπία στους ολυμπιακούς αγώνες του Βερολίνου. Έτσι, καθιερώθηκε ή μεταφορά τής ολυμπιακής φλόγας καί στίς ολυμπιάδες πού άκολούθησαν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στην εργασία που διαβάσατε, επιχειρήσαμε να παρουσιάσουμε όσο καλύτερα μπορούσαμε το θέμα Αρχαία Ολυμπία. Αφού σιγουρευτήκαμε, ότι είχαμε στην διάθεσή μας όλο το σχετικό υλικό, το παραθέσαμε χρησιμοποιώντας κάθε δυνατό μέσο, ώστε η εργασία να είναι πλήρης και ευχάριστα αναγνώσιμη.

Στα παραπάνω κεφάλαια αναφέραμε κάθε χρήσιμο στοιχείο, που είχε σχέση με το παρελθόν αλλά και το παρόν της Αρχαίας Ολυμπίας. Στο τελευταίο μέρος της εργασίας μας θα θέλαμε να παρουσιάσουμε τα προβλήματα που απασχολούν τις Τοπικές Αρχές αλλά και τους κατοίκους της Ολυμπίας, καθώς και τις προτάσεις επίλυσης αυτών των προβλημάτων, όπως οι παραπάνω φορείς μας τις εξέθεσαν με επίσημα έγγραφα ή και απλές προφορικές ομολογίες. Έτσι πιστεύουμε, ότι θα συμβάλουμε θετικά και στο μέλλον της Αρχαίας Ολυμπίας.

Τα παρακάτω προβλήματα που παραθέτουμε καθώς και οι προτάσεις που παρουσιάζονται, εκθέτονται από τον Δήμο της Αρχαίας Ολυμπίας σε επίσημη κοινοποίηση για το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στην ιστορική ιδιαιτερότητα της Ολυμπίας, αλλά και στην παγκόσμια σπουδαιότητα αυτής της ιδιαιτερότητας, κρύβονται απεριόριστες δυνατότητες ανάπτυξης, οι οποίες αν και έχουν κατά καιρούς επισημανθεί, δεν έχουν ακόμα επαρκώς αξιοποιηθεί. Λόγω της ιστορικής της σημασίας αλλά και της παγκοσμιότητάς της η Ολυμπία υποδέχεται, ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο, μεγάλο αριθμό Ελλήνων αλλά κυρίως ξένων

επισκεπτών. Οι τουρίστες επισκέπτονται τη πόλη της Ολυμπίας, τον Αρχαιολογικό χώρο, το Αρχαιολογικό Μουσείο και το Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων.

Η πόλη συνδέεται με τον Αρχαιολογικό χώρο και το Αρχαιολογικό Μουσείο με έναν και μοναδικό δρόμο, ο οποίος αποτελεί ταυτόχρονα την κεντρική οδική αρτηρία Πύργου-Τρίπολης. Ο δρόμος αυτός διασχίζει την πόλη και συνεχίζει για την Τρίπολη, διερχόμενος τον Κρόνιο λόφο και τα αρχαία μνημεία. Έτσι, η έντονη κυκλοφορία του προκαλεί συμφόρηση στο κέντρο της πόλης της Ολυμπίας και προσβάλλει την σπουδαιότητα του "κάλλιστου της Ελλάδος τόπου", όπως αποκαλούσαν οι αρχαίοι την Ολυμπία.

Το μαγευτικό Άλσος, που βρίσκεται κοντά στον αρχαιολογικό χώρο, χρησιμοποιείται σήμερα σαν χώρος στάθμευσης, όπου καταλήγουν καθημερινά χιλιάδες αυτοκίνητα και τουριστικά λεωφορεία. Αυτή η κατάχρηση επιτείνει την προσβολή του Ιερού τόπου και των Μνημείων.

Για την αντιμετώπιση αυτής της απαράδεκτης κατάστασης ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας έχει να παραθέσει τις παρακάτω προτάσεις:

- Είναι αναγκαία η *παράκαμψη* του εθνικού δρόμου προς Τρίπολη, η *κατασκευή* και άλλων οδικών αρτηριών προσπέλασης προς τα αρχαία μνημεία, καθώς και την απευθείας *σύνδεση* του αρχαιολογικού χώρου με την πόλη της Ολυμπίας.

- Επίσης οριστική πρέπει να είναι η *κατάργηση* του σημερινού χώρου στάθμευσης, μέσα στο Άλσος του Κρόνιου λόφου, καθώς και η *μεταφορά* του μέσα στην πόλη.

- Τέλος προτείνεται η *ανάπλαση* της παραδοσιακής αγοράς και των κοινόχρηστων χώρων μέσα στην πόλη.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Δήμου, με τις παρεμβάσεις αυτές θα αναδειχθούν τα πολιτιστικά μνημεία, θα αντιμετωπιστεί το κυκλοφοριακό πρόβλημα, θα προστατευτεί αποτελεσματικά το περιβάλλον, θα διαμορφωθούν πεζόδρομοι, χώροι στάθμευσης των οχημάτων, καθώς και χώροι αναψυχής για τους χιλιάδες επισκέπτες, αλλά και τους κατοίκους. Εξάλλου θα αναβαθμιστούν, με αυτό τον τρόπο, οι παρεχόμενες τουριστικές υπηρεσίες, ενώ θα δοθεί η ευκαιρία ανάπτυξης νέων τουριστικών δραστηριοτήτων, οι οποίες σήμερα μένουν ανεκμετάλλευτες. Επίσης οι ξενοδοχειακές και οι υπόλοιπες τουριστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν σήμερα στην Ολυμπία, θα τύχουν σημαντικής βελτίωσης και ανάπτυξης.

Ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας εκτός από τις παραπάνω παρεμβάσεις, έχει προγραμματίσει και άλλες δραστηριότητες, που θα προάγουν την σπουδαιότητα όχι μόνο του παρελθόντος, αλλά και του παρόντος του όμορφου αυτού τόπου. Μεταξύ αυτών των δραστηριοτήτων συγκαταλέγονται:

- *Ίδρυση Συνεδριακού κέντρου.*
- *Σύσταση Αμιγούς Δημοτικής Επιχείρησης.*
- *Λειτουργία Γραφείου Ενημέρωσης και Πληροφόρησης των Επισκεπτών.*
- *Κατασκευή Δημοτικού σχολείου σε ιδιόκτητο χώρο του Δήμου.*
- *Εξοπλισμός του υπάρχοντος Γυμνασίου.*
- *Διαμόρφωση ιδιαίτερων χώρων στο Δημοτικό Σχολείο και στο Γυμνάσιο, για την εξηπυρέτηση των μαθητών όχι μόνο της Αρχαίας Ολυμπίας αλλά και ακόμη οκτώ Κοινοτήτων, οι οποίες εντάσσονται στον υπό σύσταση καινούργιο Δήμο (Ν.1622/86).*

Η ίδρυση συνεδριακού κέντρου, που έπρεπε να έχει γίνει εδώ και πολλά χρόνια θα δημιουργήσει συνθήκες ανάπτυξης συνεδριακού τουρισμού και θα συντελέσει στην πολιτιστική αναβάθμιση, όχι μόνο της περιοχής της Αρχαίας Ολυμπίας, αλλά και ολόκληρου του νομού Ηλείας. Παράλληλα θα στηρίξει πολύπλευρα την προώθηση προγραμμάτων επίμορφωσης προσωπικού διαφόρων τομέων και ειδικοτήτων, ιδιαίτερα στους τομείς του τουρισμού, της γεωργίας και της χειροτεχνίας, που αποτελούν τον οικονομικό πυρήνα του τόπου. Εξάλλου το Συνεδριακό Κέντρο θα ενυσχίσει τις ιδιωτικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες.

Η Αμιγής Δημοτική Επιχείρηση θα καλύψει μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων του Δήμου, που αναφέρονται τόσο στην τουριστική, όσο και στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου. Στα πλαίσια της επιχείρησης αυτής θα λειτουργήσουν:

- *Υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. ανταλλακτήριο συναλλάγματος).*
- *Υπαίθριο Θέατρο για πολιτιστικές εκδηλώσεις.*
- *Χώρος σταθμευσης αυτοκινήτων για την εξυπηρέτηση των χιλιάδων επισκεπτών.*
- *Εργαστήριο παραγωγής αντιγράφων των σημαντικότερων εκθεμάτων του Μουσείου.*
- *Εργαστήριο παραγωγής διαφόρων ειδών λαϊκής τέχνης υψηλής ποιότητας (υφαντά, κεραμικά).*
- *Εκδοτικό τμήμα για την έκδοση βιβλίων σχετικών με την ιστορία του τόπου και αναμνηστικών δελταρίων με τα αξιοθέατα της περιοχής.*

Η επιχείρηση στην προσπάθειά της να συνδέσει τον τουρισμό με τον αρχαίο αλλά και με τον σύγχρονο πολιτισμό μας, θα

παράγει αντικείμενα και θα παρέχει υπηρεσίες υψηλής στάθμης, που δεν παράγονται ή παρέχονται από τον ιδιωτικό τομέα και από άλλους φορείς. Έτσι η λειτουργία της θα αποτελέσει υπόδειγμα και θα αναβαθμίσει την παραγωγή και τις υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα και άλλων φορέων.

Τέλος στα πλαίσια της επιχείρησης αυτής θα δημιουργηθούν πάνω από πενήντα νέες θέσεις εργασίας.

Επισημαίνεται ότι η επιχείρηση θα στεγαστεί και θα δραστηριοποιηθεί σε ιδιόκτητα κτίρια του Δήμου, στο κέντρο της πόλης, η ανοικοδόμηση των οποίων εντάσσεται στον αναπτυξιακό νόμο 1262/82.

Παρακάτω παραθέτουμε και τις σχετικές προτάσεις - παρατηρήσεις του Δήμου, όσον αφορά τη αναβάθμιση των σχολικών κτιρίων της περιοχής.

Σημειώνουμε ότι τόσο το Δημοτικό Σχολείο της πόλης, όσο και το Γυμνάσιο, πρέπει να είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν όχι μόνο τους μαθητές της Αρχαίας Ολυμπίας, αλλά και των υπόλοιπων Κοινοτήτων της περιοχής.

Η διαμόρφωση χώρων και ο εξοπλισμός των δύο σχολείων, και ιδιαίτερα του Δημοτικού, είναι έργο εξαιρετικά αναγκαίο, αφού η Πολιτεία προωθεί σχέδιο κατάργησης των μικρών σχολικών μονάδων, που ήδη λειτουργούν στην Περιφέρεια, αποβλέποντας στην δημιουργία μιας δυναμικής σχολικής μονάδας για ολόκληρη την περιοχή του Δήμου.

Ο Δήμος της Αρχαίας Ολυμπίας αποβλέποντας καί αυτός στην καλύτερη εκπαίδευση των παιδιών, στηρίζοντας τους νέους θεσμούς και θέλοντας να βοηθήσει αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση αυτή, διαθέτει ιδιόκτητη έκταση πέντε στρεμμάτων, μεγάλης οικοπεδικής αξίας, για την ανέγερση του δημοτικού και

αναλαμβάνει οποιεσδήποτε οικονομικές υποχρεώσεις για την διαμόρφωση χώρων και τον εξοπλισμό των δύο σχολείων από το ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το σύνολο της δαπάνης επένδυσης για την υποστήριξη των σχολικών οικοδομημάτων ανέρχεται στο ποσό των 162.629.000 δρχ.

Επίσης έντονη υπήρξε η κινητοποίηση του Δήμου σχετικά με την ανάπτυξη, την περιβαλλοντική προστασία, την πολιτιστική και τουριστική ανάδειξη και ανάπτυξη της Αρχαίας Ολυμπίας.

Τον Αρχαιολογικό χώρο και το Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας επισκέπτονται περισσότεροι από 500.000 επισκέπτες το χρόνο, με μέση ετήσια αύξηση 10% κατά την τελευταία πενταετία.

Ποσοστό ανώτερο από το 80% των επισκεπτών είναι αλλοδαποί με μονοήμερη ή πολυήμερη παραμονή στις ξενοδοχειακές μονάδες της περιοχής του Δήμου.

Τόσο οι κάτοικοι του Δήμου, όσο και των γύρω κοινοτήτων απασχολούνται στις υπηρεσίες του Τουριστικού Τομέα. Για οχτώ μήνες το χρόνο υπάρχει ένταση εργασίας και συνεχώς δημιουργούνται νέες απασχολήσεις.

Είναι αναγκαίο, για την ανάδειξη της πολιτιστικής και αρχαιολογικής σημασίας του τόπου σε παγκόσμιο επίπεδο, να λειτουργήσει Γραφείο Πληροφόρησης και Ενημέρωσης, που θα παρέχει υπηρεσίες στους επισκέπτες.

Το γραφείο θα λειτουργεί σε τρία σημεία της περιοχής του Δήμου.

- Το πρώτο σημείο βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και θα στεγαστεί σε ιδιόκτητο κατάλληλο χώρο, που έχει ο Δήμος.

- Το δεύτερο σημείο βρίσκεται στην είσοδο του Μουσείου και θα στεγαστεί σε κατάλληλο τροχογραφείο, που θα προμηθευτεί ο Δήμος.

- Το τρίτο σημείο βρίσκεται στην είσοδο του Αρχαιολογικού Χώρου και θα στεγαστεί σε κατάλληλο λυόμενο, που ο Δήμος θα κατασκευάσει.

Πέρα από όσα προείπαμε, η δέσμη των παρεμβάσεων που εντόπισε ο Δήμος, θα έχει τις παρακάτω σημαντικές συνέπειες:

- Θα λυθεί οριστικά το κυκλοφοριακό πρόβλημα που πιέζει αφόρητα την πόλη και τα αρχαία μνημεία.

- Θα αναβαθμιστεί το φυσικό περιβάλλον του Αρχαιολογικού χώρου.

- Θα εξυπηρετηθούν πολύπλευρα οι τουριστικές επιχειρήσεις και οι επισκέπτες.

- Θα γίνει προσέλκυση νέων επενδύσεων.

Για πληρέστερη ενημέρωση παραθέτουμε και τα εξής στοιχεία:

α. Η διακίνηση των επισκεπτών με χιλιάδες οχήματα, τα οποία πρέπει αναγκαστικά να διέρχονται μία μόνο οδική αρτηρία, καθιστά την επίσκεψη στα Μνημεία σχεδόν εμποδιζόμενη, συνεπώς αποτελεί τροχοπέδη στην τουριστική και οικονομική ανάπτυξη.

β. Η πόλη δεν διαθέτει ούτε μία πλατεία, παρά το γεγονός ότι διαθέτει για το σκοπό αυτό αρκετούς χώρους, πράγμα το οποίο μας παραπέμπει μόνο σε αδιαφορία.

γ. Η πόλη δεν διαθέτει, παρά ελάχιστα πλακόστρωτα πεζοδρόμια.

δ. Η πόλη δεν έχει παντού ηλεκτροφωτισμό.

ε. Η παραδοσιακή αγορά της πόλης πρέπει να πεζοδρομηθεί, αφού πρώτα κατασκευαστούν πλήρως οι γειτονικοί δρόμοι ώστε να αντιμετωπιστεί το κυκλοφοριακό.

στ. Η κατασκευή της 3ης Κάτω Παραλλήλου, που θα συνδεθεί στην αρχή και στο τέλος της με τον εθνικό δρόμο Πύργου - Τρίπολης σε συνδιασμό με την νέα σύνδεση της πόλης με το Μουσείο, θα δώσει διέξοδο στο κυκλοφοριακό πρόβλημα γενικά.

ζ. Τέλος τονίζουμε ότι η χείριστη εντύπωση που αποκομίζει ο επισκέπτης από την πόλη της Ολυμπίας και τις Αρχαιότητες εκθέτει την χώρα μας διεθνώς. Κυρίως για αυτόν τον λόγο η δέσμη των παρεμβάσεων του προτεινόμενου έργου έχει τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος.

Από τα παραπάνω είναι εύκολο να συμπεράνει κανείς, ότι η πικρία που διακατέχει τους κατοίκους της Ολυμπίας είναι δικαιολογημένη. Οι Τοπικές Αρχές έδωσαν με όσα παραπάνω τονίστηκαν τον καταλληλότερο επίλογο στο θέμα " Αρχαία Ολυμπία".

Σε εμάς δεν μένει παρά μόνο να ευχηθούμε να υλοποιηθούν οι παρεμβάσεις, έτσι ώστε να ξαναγίνει η Ολυμπία ο *"κάλλιστος της Ελλάδος τόπος"*.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

"Ελλάδος Περιήγηση" Πausανία Εκδόσεις Πάπυρος Αθήνα 1976

"Θουκυδίδου Ιστορία" Εκδόσεις Πάπυρος Αθήνα 1976

"Οι Ολυμπιακοί Αγώνες Από Την Αρχαιότητα Μεχρι Σήμερα" Κ.Συρράκου Εκδόσεις Ευροτυπ Αθήνα 1984

"Ολυμπία Οδηγός Αρχαιοτήτων" κείμενο Σ.Φωτεινού Ολυμπιακές Εκδόσεις Αθήνα 1992

"Η Ολυμπία" Β.Λεονάρδου Αθηναϊκά Εκδόσεις Αθήνα 1901

"Το Ιερόν της Ολυμπίας κατά τον Δ' π.Χ. αιώνα" Ι.Κόντης Εκδόσεις Φαφάλη Αθήνα 1958

"Ολυμπία" Ζ.Παπαμιχαλόπουλος Εκδόσεις Γιαλούρη Αθήνα 1961

"Οι Σύγχρονοι Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες" Ι.Χρυσάφη Αθηναϊκά Εκδόσεις Αθήνα 1930

"Τουριστικός Οδηγός Ηλείας" Ολυμπιακές Εκδόσεις-Θ.Αγριδιώτης Αθήνα 1993

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

"Alt- Olympia" B. Dorpfeld Altdeutscher Verlag Berlin 1935

"Olympische Forschungen" Deutscher Verlag Berlin 1978

*"100 Jahre Deutsche Ausgrabungen in Olympia" E. Kunze ABC
Verlag Munchen 1972*